

Народна скупштина Републике Србије
Генералном секретару Јани ЉУБИЧИЋ: за сваког народног посланика
sekretar@parlament.rs

Доставља се:

Његова Екселенција председник Републике Томислав НИКОЛИЋ
predstavkegradjana@predsednik.rs

Председник Владе Александар ВУЧИЋ
kabinetpremiera@gov.rs

Војска Србије
Начелник генералштаба генерал Љубиша ДИКОВИЋ
vojska.srbije@mod.gov.rs

Средства јавног обавештавања: свим држављанима Републике Србије

Предмет: *Предлог новог Устава Србије*

На основу чланова 1, 2, 56, 62, 97, 98, 99 и 203 Устава Републике Србије подноси вам се у даљем тексту предлог Устава Србије као усавршени Устав Републике Србије.

Образложење предлога Устава Србије је у Додатку 1 овог документа.

Самостална Сједињена Слободна Солидарна



СРБИЈА



УСТАВ СРБИЈЕ (Предлог)

ПРЕАМБУЛА

(Усавршавање Прембуле садашњег Устава)

Поштујући:

историјску државност Србског народа стварану и развијану на његовим земљама, староседелаштво Србског народа на делу Балканског полуострва чији су стожер Рашка, Косово и Метохија,

посебан историјски: државни, национални, одбранбени, културни, духовни и материјални значај Рашке, Косова и Метохије, следе уставне обавезе свих државних органа да се посебно ангажују да заступају и штите: суверенитет Србије, људска права и слободе у Рашкој, на Косову и Метохији у свим унутрашњим и спољним државним и политичким односима,

историјску приврженост Србског народа светим опште људским и његовим посебним вредностима истине, правде, слободе, самосталности, независности, равноправности, солидарности, човечности и саборности,

историјску монархистичку државност и новију републиканску државност Србског народа,

историјску обавезу Србског народа да та наслеђа чува, негује развија и преноси његовим следећим генерацијама,

држављани садашње Републике Србије својом слободном референдумском одлуком њу уздижу у државу чије је име Србија и доносе

УСТАВ СРБИЈЕ

ПРВИ ДЕО

ОСНОВНА НАЧЕЛА

Темељни акт

Члан 1.

(Нови Члан)

Устав је темељни државни акт. Сви закони, правилници, уредбе, одредбе, одлуке, решења, и други општи акти, и све радње, и сва деловања, могу да буду важећи само ако су на Уставу засновани, у складу с њим, и оживотворују његове одредбе.

Општи акт се не ограничва само на општи правни акт.

Сваки држављанин Србије је обавезан да поштује њен Устав и њене законе и да користи права њиме му дата.

Сваки странац је обавезан, свака страна организација и свака страна институција је обавезна, да поштује Устав и закон Србије у Србији.

Врховни државни органи су обавезни да осталим држављанима Србије, институцијама и организацијама у њој дају пример поштовања Устава и закона и њихових оживотворења.

Противуставно деловање је кривично дело, дело против народа и државе, издаја или велеиздаја.

Државно устројство и држављани

Члан 2.

(Усавршен Члан 1 садашњег Устава)

Србија је држава чији је историјски конститутиван народ Србски народ.

Србија се заснива на владавини права, друштвеној и државној правди, начелима човечности, слободе, независности, равноправности и солидарности, на поштовању и спровођењу одлука меродавне већине својих држављана, као и на одговорности органа власти држављанима Србије.

Одговорност органа власти држављанима Србије се остварује правом држављана Србије да покрену код Народне скупштине поступак за: опозов или разрешење Монарха, председника Србије, народног посланика, Народну скупштину, судију Народног суда или Народни суд; неповерење Влади Србије. Поступак опозива или разрешења спроводи Народна скупштина на захтев најмање 150 000 (сто педесет хиљада) бирача Србије по истом поступку који важи, следствено, за избор Монарха Србије, председника Србије, народног посланика, за избор судије Народног суда. Одбијање Народне скупштине да прихвати тај захтев је дело против народа и државе.

Одговорност органа власти држављанима Србије се остварује правом држављана Србије да код председника Србије покрену поступак општег изјашњавања о распуштању Народне скупштине. Председник Србије је обавезан да распише опште изјашњавањем о распуштању Народне скупштине, и њиме руководи, на захтев најмање 150 000 (сто педесет хиљада) бирача Србије.

Држављани Србије су сви који су држављани садашње Републике Србије, њихова деца и њихови потомци, као и сва лица која стекну њено држављанство према Уставу и по закону Србије.

У Србији сви њени држављани имају равноправно сва права и све обавезе одређене Уставом и законом.

Држављанин Србије постаје пунолетан на свој осамнаести рођендан.

Сваки пунолетан држављанин Србије стиче статус њеног бирача и тиме стиче бирачко право.

Држављанину Србије не може да се одузме њено држављанство.

Држављанин Србије може само лично да се одрекне њеног држављанства по поступку одређеним законом. Држављанин Србије који се једном одрекао њеног држављанства може да га обнови само на лични захтева и ако није прихватио држављанство друге државе.

Србија може да преда другој држави или међународној институцији свог држављанина само на основу одговарајуће одлуке Врховног суда Србије, и то једино ако она проистиче из међународних обавеза Србије, и само за недела учињено на територији те државе.

Сваки држављанин Србије је слободан и обавезан да плати законом одређени порез у законском року за приход који је остварио у Србији, а пунолетни мушки држављанин Србије и да испуњава своје уставне и законске војне обавезе.

Свака институција и свака организација је обавезна да на време измирује своју пореску обавезу одређену законом.

Законом се утврђује смањивање пореза држављанину Србије који поклони финансијску или материјалну вредност здравственој, просветној, културној или научноистраживачкој организацији, или домаћој привредној организацији у оснивању, у Србији.

Суверенитет

Члан 3.

(Усавршен Члана 2 садашњег Устава)

Србија је суверена, независна, самостална и слободна јединствена држава. Њени држављани су извор и носилац њеног суверенитета. Они свој суверенитет остварују и извршавају тајним изјашњавањем на општем изјашњавању, на општем референдуму свих бирача Србије, на обласном или локалном референдуму свих бирача који стално живе у тој области, односно у том локалном подручју, мирнодопским народним покретањем поступка изјашњавања, и преко својих представника слободно изабраних уставном и законском већином на тајном гласању.

Ниједан државни орган, политичка организација, група или појединац не може присвојити сувереност од држављана Србије, нити може успоставити власт мимо слободно изражене воље њених држављана. Такво присвајање је дело против народа и државе.

Нико нема право ни овлашћење да прихвати или потпише предају у име Србије. Такав акт је ништаван и представља тешко кривично дело велеиздаје државе и народа.

Србија може да се укључује у шире државне заједнице само ако је то у складу с њеним Уставом и законом.

Јединство

Члан 4.

(Нови Члан)

Јединство Србије се огледа у јединству њеног:

- територијалног и граничног уређења,
- одбранбеног система
- правног система,
- законодавства, судства и тужилаштва,
- службеног језика и писма,
- образовног система од основног до високо школског,
- здравственог и социјалног система,
- финансијског и царинског система,
- тржишта,

- саобраћајног система (аеродрома, путева, пруга, мостова, речних токова).

Равноправност полова

Члан 5.

(Усавршен Члан 15 садашњег Устава)

Држава јемчи равноправност жена и мушкараца засновану на њиховој природној различитости и развија политику њихових једнаких могућности.

Брак

Члан 6.

(Нови Члан)

Брак је слободно и својеволјно успостављена заједница двоје разнополних пунолетних држављана Србије, који се пред државом и народом добровољно сједињују прихватајући породична права и обавезе одређене Уставом и законом.

У изузетним случајевима, одређеним законом, малолетник старији од 16 година може да склопи брак с лицем супротног пола.

Родитељство

Члан 7.

(Нови Члан)

Запослене држављанке Србије имају право на 100% плаћено порођајно једногодишње одсуство, 75% плаћено одсуство следећа три месеца и 50% плаћено одсуство још три месеца.

У случају да је отац једини родитељ који се стара о новорођенчеду, онда се претходни став односи на њега.

Свакој породици с дететом, која нема стан, држава је обавезна да обезбеди дугорочни зајам без камате за куповину стана.

Ако су оба родитеља детета радно способна, а незапослена, држава је дужна да једном од родитеља обезбеди запослење према његовим/њеним стручним квалификацијама и личним способностима.

Државна и народна имовина Србије

Члан 8.

(Усавршен Члан 87 садашњег Устава)

Природна богатства, добра за које је законом одређено да су од општег интереса и имовина коју користе органи Србије су државна имовина. У државној имовини могу бити и друге ствари и права, у складу са законом.

Државна имовина може да буде неотуђива или отуђива.

Неотуђива државна имовина Србије су природна богатства (територија Србије, рудници, водни извори и токови, језера); саобраћајнице (пруге, путеви, мостови, пристаништа, аеродроми, просторне путање), железница, пошта, телекомуникације; оруђа, исправна незастарела оружја и остала материјална средства одбранбених снага Србије и свих државних институција; државни домови здравља, државне болнице и клинике, државне школе, факултети и универзитети, Србска академија наука и уметности.

Отуђивање неотуђиве државне имовине је кривично дело против народа и државе.

Државна својина над пољопривредним земљиштем, шумским земљиштем и градским грађевинским земљиштем може да се пренесе једино држављанину Србије на привремено, трајно или наследно коришћење у складу с Уставом и законом.

Природна богатства се користе под условима и на начин предвиђен законом.

Имовина области и јединица локалне самоуправе, начин њеног коришћења и располагања, уређују се законом.

Србија поништава закон о национализацији непокретне имовине донет у ФНРЈ и обавезује се да законски обезбеди да се та имовина или врати или исплати пуна њена вредност власницима или њиховим законским наследницима у року од 10 година од ступања на снагу овог Устава.

Територијални састав Србије

Члан 9.

(Нови Члан)

Београд је главни град и престоница Србије и административни центар територије Београда.

Србија признаје и поштује право сваког народа на слободно организовање своје државе у његовој отаџбини.

То право Србија остварује за Србски народ на њеној територији коју неодвојиво чине следећих шеснаест области (синоними су: окрузи, срезови): Бачка, Банат, Срем, територија Београда, Посавина и Подриње, Влашичка област, Шумадија, Тимочка Крајина, Златиборско-Драгачевска-Пештерска област, Жупска област, Озренско-Старо планинска област, Рашка и Копаоничка област, Суво планинска -Широко планинска област, Варденичка област, Косово и Метохија.

Географске међе раздвајања области се одређују законом.

Свака област има свој административни центар.

Држављани Србије стално настањени у једној области, осим на територији Београда, на обласном референдуму одређују које ће место бити обласни административни центар као седиште обласне управе.

Обласна права и обавезе свих области Србије су једнака.

Идеологија и држава

Члан 10.

(Нови Члан)

Ниједна идеологија не може да буде успостављена као државна или обавезна.

Државно уређење

Члан 11.

(Нови Члан)

Државно уређење Србије је хармонично сједињење демократског, монархистичког и републиканског државног уређења.

Оно је утврђено Уставом.

Династија Србије

Члан 12.

(Нови Члан)

Династија Србије симболички оличава трајност србске монархије и србске државности.

Династија Србије је србска Династија. Она је наследна по србској монархистичкој традицији. Монарх Србије је Његово Краљевско Величанство Краљ Србије односно Њено Краљевско Величанство Кралица Србије ако је она устоличена за Монарха Србије. Монарх је старшина Династије.

Династију Србије при њеном успостављању бирају бирачи Србије међу србским породицама или фамилијама чији су сви чланови држављани само Србије.

Породицу или фамилију држављана Србије србске националности као кандидата за династију Србије може да предложи Народној скупштини: Србска Православна Црква, Председник Србије, најмање трећина народних посланика, Влада и најмање 150 000 (сто педесет хиљада) бирача Србије.

Народна скупштина објављује у року од 1095 (хиљаду и деведесет пет) дана од доношења Устава примање предлога за династију Србије, које траје 90 (деведесет) дана.

Народна скупштина расписује опште тајно изјашњавање по добијеним предлозима у року од 90 (деведесет) дана од дана закључивања пријема предлога за Династију.

За Династију Србије је изабрана србска породица или фамилија која је добила више од 50% гласова од укупног броја бирача гласалих на општем изјашњавању, а које је важеће ако је на њему учествовало најмање 60% (шесдесет процената) од укупног броја бирача Србије.

Династију Србије проглашава Народна скупштина на основу резултата јавног изјашњавања.

Ако јавно изјашњавање није било важеће Народна скупштина понавља претходни поступак у року од пет година, а не пре три године, после неуспелог оштег изјашњавања.

Породица или фамилија која је била кандидат за Династију Србије на претходном општем изјашњавању не може поново да буде кандидат за Династију. Овај поступак се понавља док не буде устоличена Династија Србије.

Из династије се искључује њен члан који је држављанин друге државе, или који је постао подржавалац, сарадник или припадник тајног друштва или организације, или који је осуђен за тешко кривично дело, за дело против народа и државе, за издају или велеиздају.

О Династији Србије се доноси закон.

Владавина правде и права

Члан 13.

(Усавршен Члан 3 садашњег Устава)

Србија поштује и негује мирољубивост, правдољубивост и правду, родољубље, патриотизам и слободу човека и народа до границе која означава повређивање слободе и права другог.

Владавина истине и правде и на њима заснованог права је основна гаранција оживотворења Устава и остваривања људских права и слобода.

Владавина права се остварује слободним и непосредним изборима или изјашњавањима, уставним јемствима људских и мањинских права, поделом власти, независном судском влашћу и повиновањем власти Уставу и закону.

Строго се забрањују следећа тешка кривична дела:

- Издаја
- велеиздаја,
- дело против народа и државе,
- лаж и превара на Суду и у осталој државној служби,
- мито, корупција, у државној служби,
- убиство које није изазвано неопходном животном одбраном.

Власт

Члан 14.

(Усавршен Члан 4 садашњег Устава)

Уређење власти почива на подели власти на трајну (наследну) власт и изборне власти. Трајну (наследну) власт чини Монарх Србије.

Изборну власт чине законодавна, извршна и судска власт.
Законодавну власт чини Народна скупштина.
Извршну власт је управљачка или политичка. Управљачку извршну власт чини председник Србије. Влада Србије је политичка извршна власт.
Судску власт чине судови Србије.
Однос све четири гране власти се заснива на равнотежи, међусобној сарадњи и надзору у складу с Уставом и законом.
Судска власт је независна од трајне и извршне власти.
Све четири гране власти су одговорне држављанима Србије.

Одбранбени систем

Члан 15. (Нови Члан)

- Чиниоци одбранбеног система Србије су:
- Војска Србије, која је на територији Србије бранитељ Устава, уставног система, државе и народа,
 - Полиција и жандармерија Србије, који су бранитељи реда, мира и спровођења Устава и закона на територији Србије,
 - обавештајна служба, која помаже државним органима у тачном, потпуном и правовременом обавештавању о покушајима насилног уништавања уставног система, државе, државних органа, људских права и слобода,
 - друге безбедносне јединице које успостави Народна скупштина на основу Устава и закона
- О чиниоцима одбранбеног система Србије се доносе закони.

Политика и политичке странке

Члан 16. (Усавршен Члан 5 садашњег Устава)

Политика Србије је мирнодопска и одбранбена у складу с Уставом и законом.
Јемчи се и признаје улога политичких странака у демократском слободном исказивању политичке воље грађана.

Оснивање политичких странака је слободно у складу с Уставом и законом. Обавештења о изворима њиховог финансирања су доступно јавности.

Недопуштено је деловање политичких странака које је усмерено на насилно рушење уставног поретка, кршење зајемчених људских или мањинских права или изазивање и развијање мржње.

Политичке странке не могу непосредно вршити власт, нити је потчинити себи.

Запошљавање или напредовање у државној служби на основу страначког подржавања или чланства у политичкој странци је кривично дело.

Забрана сукоба интереса

Члан 17. (Члан 6 садашњег Устава)

Нико не може да врши две државне функције или јавну функцију која је у сукобу са његовом државном функцијом.

Постојање сукоба интереса и одговорност при његовом решавању одређују се Уставом и законом.

Грб, застава и химна

Члан 18.

(Члан 7 садашњег Устава)

Србија има свој грб, заставу и химну. Они симболизују србску историјску државну и народну трајност.

Грб Србије се користи као Велики грб и као Мали грб.

Застава Србије постоји и користи се као Народна застава и као Државна застава.

Химна Србије јесте химна Кнежевине Србије и Краљевине Србије "Боже правде".

Изглед и употреба грба, заставе и химне, уређују се законом.

Симболе других држава (нпр. заставе, грбове) могу да постављају на јавним зградама и јавним местима, која не припадају страним амбасадама или конзулатима, државни органи, или физичка или правна лица по одобрењу одговарајућег државног органа.

Територија и граница

Члан 19.

(Усавршен Члан 8 садашњег Устава)

Територија Србије је јединствена и недељива.

Граница Србије је спољна граница према суседним државама. Она је неповредива, а мења се по поступку предвиђеном за промену Устава.

У Србији не постоје унутрашње границе. Између области Србије постоје само географске међе одређене законом.

Језик и писмо

Члан 20.

(Усавршен Члан 10 садашњег Устава)

У Србији у службеној и јавној употреби су обавезни србски језик, србски правопис и србско ћирилично писмо.

Сваки пунолетан држављанин Србије је обавезан да зна србски језик, србски правопис и србску ћирилицу.

Службена употреба других језика и њихових писама уређује се законом, на основу Устава.

Слободно је јавно коришћење страних језика и писама.

Световност државе

Члан 21.

(Усавршен Члан 11 садашњег Устава)

Србија је световна држава.

Цркве и верске заједнице су одвојене од државе.

Ниједна вера не може да се успостави као обавезна.

Верско опредељење је слободан и интиман избор појединца.

Обласна самоуправа

Члан 22.

(Усавршен Члан 12 садашњег Устава)

Државна власт је ограничена правом грађана на обласну или локалну самоуправу.
Право држављана на обласну или локалну самоуправу подлеже надзору уставности и законитости.

Заштита држављана Србије и Срба у иностранству

Члан 23.

(Члан 13 садашњег Устава)

Србија штити права и интересе својих држављана у иностранству.
Србија развија и унапређује односе Срба, који живе у иностранству, са њом.

Заштита националних мањина

Члан 24.

(Члан 14 садашњег Устава)

Србија штити права националних мањина у складу са међународним обавезама.
Држава јемчи заштиту националним мањинама ради остваривања потпуне равноправности и очувања њиховог идентитета.

Међународни односи

Члан 25.

(Усавршен Члан 16 садашњег Устава)

Спољна политика Србије је мирнодопска и почива на општепризнатим начелима и правилима међународног права.

Сви уговори потписани у име Народне Републике Србије, Социјалистичке Републике Србије, Републике Србије или Србије супротно њиховим Уставима су неважећи и поништавају се. Потписник таквог уговора у име Србије чини тешко кривично дело против народа и државе.

Општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори су саставни део правног поретка Србије и непосредно се примењују. Потврђени међународни уговори морају бити у складу с Уставом.

Положај странаца

Члан 26.

(Усавршен Члан 17 садашњег Устава)

Странци, у складу са међународним уговорима, имају у Србији сва права зајемчена Уставом и законом, изузев права која по Уставу и закону имају само држављани Србије.

Странци који поштују Устав и закон Србије могу слободно да се крећу по целој територији Србије.

ДРУГИ ДЕО

ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА И СЛОБОДЕ

1. Основна начела

Непосредна примена зајемчених права

Члан 27.

(Усавршен Члан 18 садашњег Устава)

Људска и мањинска права зајемчена Уставом непосредно се примењују. Уставом се јемче, и као таква, непосредно се примењују људска и мањинска права зајемчена општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законима. Законом се може прописати начин остваривања ових права само ако је то Уставом изричито предвиђено или ако је то неопходно за остварење појединог права због његове природе, при чему закон ни у ком случају не сме да утиче на суштину зајемченог права.

Одредбе о људским и мањинским правима тумаче се у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права.

Сврха уставних јемстава

Члан 28.

(Члан 19 садашњег Устава)

Јемства неотуђивих људских и мањинских права у Уставу служе очувању људског достојанства и остварењу пуне слободе и једнакости сваког појединца у праведном, отвореном и демократском друштву, заснованом на начелу владавине права.

Ограничења људских и мањинских права

Члан 29.

(Члан 20 садашњег Устава)

Људска и мањинска права зајемчена Уставом могу законом бити ограничена ако ограничење допушта Устав, у сврхе ради којих га Устав допушта, у обиму неопходном да се уставна сврха ограничења задовољи у демократском друштву и без задирања у суштину зајемченог права.

Достигнути ниво људских и мањинских права не може се смањивати.

При ограничавању људских и мањинских права, сви државни органи, а нарочито судови, дужни су да воде рачуна о суштини права које се ограничава, важности сврхе ограничења, природи и обиму ограничења, односу ограничења са сврхом ограничења и о томе да ли постоји начин да се сврха ограничења постигне мањим ограничењем права.

Забрана дискриминације

Члан 30.

(Усавршен Члан 21 садашњег Устава)

Пред Уставом и законом сви су једнаки.

Свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације.

Забрањена је свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере које Србија може увести ради постизања пуне равноправности лица или групе лица која су суштински у неједнаком положају са осталим држављанима.

Заштита људских и мањинских права и слобода

Члан 31.

(Усавршен Члан 22 садашњег Устава)

Свако има право на судску заштиту ако му је повређено или ускраћено неко људско или мањинско право зајемчено Уставом и законом, као и право на уклањање последица које су повредом настале.

Држављани Србије имају право да се обрате међународним институцијама ради заштите својих слобода и права зајемчених Уставом.

2. Људска права и слободе

Достојанство и слободан развој личности

Члан 32.

(Члан 23 садашњег Устава)

Људско достојанство је неприкосновено и сви су дужни да га поштују и штите.

Свако има право на слободан развој личности, ако тиме не крши права других зајемчена Уставом.

Право на живот

Члан 33.

(Усавршен Члан 24 садашњег Устава)

Људски живот је неприкосновен.

У Србији нема смртне казне.

Забрањено је клонирање бића: људи, животиња и биљака.

Неповредивост физичког и психичког интегритета

Члан 34.

(Члан 25 садашњег Устава)

Физички и психички интегритет појединца је неповредив.

Нико не може бити изложен мучењу, нечовечном или понижавајућем поступању или кажњавању, нити подвргнут медицинским или научним огледима без свог слободно и свесно датог пристанка.

Забрана ропства, положаја сличног ропству и принудног рада

Члан 35.

(Члан 26 садашњег Устава)

Нико не може бити држан у ропству или у положају сличном ропству.

Сваки облик трговине људима је забрањен.

Забрањен је принудни рад. Сексуално или економско искоришћавање лица које је у неповољном положају сматра се принудним радом.

Принудним радом се не сматра рад или служба лица на издржавању казне лишења слободе, ако је њихов рад заснован на принципу добровољности, уз новчану надокнаду, рад или служба лица

на војној служби, као ни рад или служба за време ратног или ванредног стања у складу са мерама прописаним приликом проглашења ратног или ванредног стања.

Право на слободу и безбедност

Члан 36.

(Усавршен Члан 27 садашњег Устава)

Свако има право на личну слободу и безбедност. Лишење слободе допуштено је само из разлога и у поступку који су предвиђени законом.

Лице које је лишено слободе од стране државног органа одмах се, на службеном језику Србије ако је њен држављанин, или на језику који разуме ако је странац, обавештава о разлозима лишења слободе, о оптужби која му се ставља на терет као и о својим правима и има право да без одлагања о свом лишењу слободе обавести лице по свом избору.

Свако ко је лишен слободе има право жалбе суду, који је дужан да хитно одлучи о законитости лишења слободе и да нареди пуштање на слободу ако је лишење слободе било незаконито.

Казну која обухвата лишење слободе може изрећи само суд по Уставу и закону.

Поступање с лицем лишеним слободе

Члан 37.

(Члан 28 садашњег Устава)

Према лицу лишеном слободе мора се поступати човечно и с уважавањем достојанства његове личности.

Забрањено је свако насиље према лицу лишеном слободе.

Забрањено је изнуђивање исказа.

Правни заступник ухапшеног (супруг(а), родитељ, старатељ, брат, сестра, адвокат) мора да буде обавештен у року од 24 сата о хапшењу дотичног лица.

Допунска права у случају лишења слободе без одлуке суда

Члан 38.

(Члан 29 садашњег Устава)

Лицу лишеном слободе без одлуке суда, одмах се саопштава да има право да ништа не изјављује и право да не буде саслушано без присуства браниоца кога само изабере или браниоца који ће му бесплатно пружити правну помоћ ако не може да је плати.

Лице лишено слободе без одлуке суда мора без одлагања, а најкасније у року од 48 часова, бити предато надлежном суду, у противном се пушта на слободу.

Притвор

Члан 39.

(Члан 30 садашњег Устава)

Лице за које постоји основана сумња да је учинило кривично дело може бити притворено само на основу одлуке суда, ако је притварање неопходно ради вођења кривичног поступка.

Ако није саслушано приликом доношења одлуке о притвору или ако одлука о притвору није извршена непосредно по доношењу, притворено лице мора у року од 48 часова од лишења слободе да буде изведено пред надлежни суд, који потом поново одлучује о притвору.

Писмено и образложено решење суда о притвору уручује се притворенику најкасније 12

часова од притварања. Одлуку о жалби на притвор суд доноси и доставља притворенику у року од 48 часова.

Трајање притвора

Члан 40.

(Члан 31 садашњег Устава)

Трајање притвора суд своди на најкраће неопходно време, имајући у виду разлоге притвора.

Притвор одређен одлуком првостепеног суда траје у истрази најдуже три месеца, а виши суд га може, у складу са законом, продужити на још три месеца. Ако до истека овог времена не буде подигнута оптужница, окривљени се пушта на слободу.

После подизања оптужнице трајање притвора суд своди на најкраће неопходно време, у складу са законом.

Притвореник се пушта да се брани са слободе чим престану разлози због којих је притвор био одређен.

Право на правично суђење

Члан 41.

(Члан 32 садашњег Устава)

Свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Свакоме се јемчи право на бесплатног преводиоца, ако не говори или не разуме језик који је у службеној употреби у суду и право на бесплатног тумача, ако је слеп, глув или нем.

Јавност се може искључити током читавог поступка који се води пред судом или у делу поступка, само ради заштите интереса националне безбедности, јавног реда и морала у демократском друштву, као и ради заштите интереса малолетника или приватности учесника у поступку, у складу са законом.

Посебна права окривљеног

Члан 42.

(Члан 33 садашњег Устава)

Свако ко је окривљен за кривично дело има право да у најкраћем року, у складу са законом, подробно и на језику који разуме, буде обавештен о природи и разлозима дела за које се терети, као и о доказима прикупљеним против њега.

Свако ко је окривљен за кривично дело има право на одбрану и право да узме браниоца по свом избору, да с њим несметано општи и да добије примерено време и одговарајуће услове за припрему одбране.

Окривљени који не може да сноси трошкове браниоца, има право на бесплатног браниоца, ако то захтева интерес правичности, у складу са законом.

Свако ко је окривљен за кривично дело, а доступан је суду, има право да му се суди у његовом присуству и не може бити кажњен, ако му није омогућено да буде саслушан и да се брани.

Свако коме се суди за кривично дело има право да сам или преко браниоца износи доказе у своју корист, испитује сведоке оптужбе и да захтева да се, под истим условима као сведоци оптужбе и у његовом присуству, испитују и сведоци одбране.

Свако коме се суди за кривично дело има право да му се суди без одуговлачења.

Лице које је окривљено или коме се суди за кривично дело није дужно да даје исказе против себе или против лица блиских себи, нити да призна кривицу.

Сва права која има окривљени за кривично дело има, сходно закону и у складу са њим, и физичко лице против кога се води поступак за неко друго кажњиво дело.

Правна сигурност у казненом праву

Члан 43.

(Усавршен Члан 34 садашњег Устава)

Нико се не може огласити кривим за дело које, пре него што је учињено, Уставом, законом или другим прописом заснованим на Уставу или закону није било предвиђено као кажњиво, нити му се може изрећи казна која за то дело није била предвиђена.

Казне се одређују према пропису који је важио у време кад је дело учињено, изузев кад је каснији пропис повољнији за учиниоца. Кривична дела и кривичне санкције одређују се законом.

Свако се сматра невиним за кривично дело док се његова кривица не утврди правноснажном одлуком суда.

Нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правоснажно одбијена или поступак правоснажно обустављен, нити судска одлука може бити измењена на штету окривљеног у поступку по ванредном правном леку. Истим забранама подлеже вођење поступка за неко друго кажњиво дело.

Изузетно, понављање поступка је допуштено у складу с казним прописима, ако се открију докази о новим чињеницама које су, да су биле познате у време суђења, могле битно да утичу на његов исход или ако је у ранијем поступку дошло до битне повреде која је могла утицати на његов исход.

Казна за принудни рад је од пет година до тридесет година затвора.

Кривично гоњење и извршење казне за дело против државе и народа, за издају, за велеиздају, за ратни злочин, за геноцид и за злочин против човечности не застарева.

Казна за дело против државе и народа је од 30 (тридесет) до 40 (четрдесет) година затвора, за издају је од 40 (четрдесет) до 50 (педесет) година затвора, за велеиздају је од 50 (педесет) година до доживотног затвора, за геноцид и за злочин против човечности је доживотни затвор без права на помиловање.

Право на рехабилитацију и накнаду штете

Члан 44.

(Усавршен Члан 35 садашњег Устава)

Ко је без основа или незаконито лишен слободе, притворен или осуђен за кажњиво дело има право на рехабилитацију, накнаду штете од Србије и друга права утврђена законом.

Свако има право на накнаду материјалне или нематеријалне штете коју му незаконитим или неправилним радом проузрокује државни орган, ималац јавног овлашћења, орган обласне управе или орган јединице локалне самоуправе.

Закон одређује услове под којима оштећени има право да захтева накнаду штете непосредно од лица које је штету проузроковало.

Право на једнаку заштиту права и на правно средство

Члан 45.

(Члан 36 садашњег Устава)

Јемчи се једнака заштита права пред судовима и другим државним органима, имаоцима јавних овлашћења и органима аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе.

Свако има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву, обавези или на закону заснованом интересу.

Право на правну личност

Члан 46.

(Члан 37 садашњег Устава)

Свако лице има правну способност.

Лице пунолетством стиче способност да самостално одлучује о својим правима и обавезама.

Избор и коришћење личног имена и имена своје деце слободни су.

Право на стицање држављанства

Члан 47.

(Усавршен Члан 38 садашњег Устава)

Стицање и престанак држављанства Србије уређује закон.

Држављанин Републике Србије не може бити протеран, ни лишен држављанства или права да га промени.

Дете рођено у Србији, чији ни један родитељ није држављанин Србије, има право на држављанство Србије, ако нису испуњени услови да стекне држављанство друге државе.

Основни услов за добијање држављанства Србије је поштовање Устава и закона Србије, знање Србског језика, србског ћириличног писма и правописа.

Слобода кретања

Члан 48.

(Усавршен Члан 39 садашњег Устава)

Свако има право да се слободно креће и настањује у Србији, да је напусти и да се у њу врати.

Слобода кретања и настањивања и право да се напусти Србија могу се ограничити законом, ако је то неопходно ради вођења кривичног поступка, заштите јавног реда и мира, спречавања ширења заразних болести или одбране Србије.

Улазак странаца у Србију и боравак у њој уређује се законом. Странац може бити протеран само на основу одлуке надлежног органа, у законом предвиђеном поступку и ако му је обезбеђено право жалбе и то само тамо где му не прети прогон због његове расе, пола, вере, националне припадности, држављанства, припадности одређеној друштвеној групи, политичког мишљења или где му не прети озбиљно кршење права зајемчених овим уставом.

Неповредивост стана

Члан 49.

(Члан 40 садашњег Устава)

Стан је неповредив.

Нико не може без писмене одлуке суда ући у туђи стан или друге просторије против воље њиховог овлашћеног држаоца, нити у њима вршити претрес. Овлашћени држалац стана и друге просторије има право да сам или преко свога заступника и уз још два пунолетна сведока присуствује претресању. Ако овлашћени држалац стана или његов заступник нису присутни, претресање је допуштено у присуству два пунолетна сведока.

Без одлуке суда, улазак у туђи стан или друге просторије, изузетно и претресање без присуства сведока, дозвољени су ако је то неопходно ради непосредног лишења слободе учиниоца кривичног дела или отклањања непосредне и озбиљне опасности за људе или имовину, на начин предвиђен законом.

Овлашћени држалац стана је дужан да на захтев власника стана напусти стан у року од 90 (деведесет) дана. Неовлашћени држалац стана је дужан да на захтев власника стана напусти стан у року од 3 (три) дана.

Тајност писама и других средстава општења

Члан 50.

(Члан 41 садашњег Устава)

Тајност текста писма и других средстава комуницирања је неповредива.

Одступања су дозвољена само на одређено време и на основу одлуке суда, ако су неопходна ради вођења кривичног поступка или заштите безбедности Србије, на начин предвиђен законом.

Заштита података о личности

Члан 51.

(Усавршен Члан 42 садашњег Устава)

Зајемчена је заштита података о личности.

Писма која нису могла бити достављена морају да се врате назад пошilhaоцу са објашњењем неуручења.

Прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују се законом.

Забрањена је и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите безбедности Србије, на начин предвиђен законом.

Свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом, и право на судску заштиту због њихове злоупотребе.

Слобода мисли, савести и вероисповести

Члан 52.

(Члан 43 садашњег Устава)

Јемчи се слобода мисли, савести, уверења и вероисповести, право да се остане при свом уверењу или вероисповести или да се они промене према сопственом избору.

Нико није дужан да се изјашњава о својим верским и другим уверењима.

Свако је слободан да испољава своју веру или убеђење вероисповедања, обављањем верских обреда, похађањем верске службе или наставе, појединачно или у заједници с другима, као и да приватно или јавно изнесе своја верска уверења.

Слобода испољавања вере или уверења може се ограничити законом, само ако је то неопходно у демократском друштву, ради заштите живота и здравља људи, морала демократског друштва, слобода и права грађана зајемчених Уставом, јавне безбедности и јавног реда или ради спречавања изазивања или подстицања верске, националне или расне мржње.

Родитељи и законски стараоци имају право да својој деци обезбеде верско и морално образовање у складу са својим уверењима у складу с Уставом и законом.

Цркве и верске заједнице

Члан 53.

(Члан 44 садашњег Устава)

Цркве и верске заједнице су равноправне и одвојене од државе.

Цркве и верске заједнице су равноправне и слободне да самостално уређују своју унутрашњу организацију, верске послове, да јавно врше верске обреде, да оснивају верске школе, социјалне и добротворне установе и да њима управљају, у складу са законом.

Уставни суд може забранити верску заједницу само ако њено деловање угрожава право на живот, право на психичко и физичко здравље, права деце, право на лични и породични интегритет, право на имовину, јавну безбедност и јавни ред или ако изазива и подстиче верску, националну или расну нетрпељивост.

Одузета црквена имовина мора да се врати цркви или да се обештети у законском року не дужем од 7 (седам) година.

Приговор савести

Члан 54.

(Члан 45 садашњег Устава)

Лице није дужно да, противно својој вери или убеђењима, испуњава војну или другу обавезу која укључује употребу оружја.

Лице које се позове на приговор савести може бити позвано да испуни војну обавезу без обавезе да носи оружје, у складу са законом.

Слобода мишљења и изражавања

Члан 55.

(Усавршен Члан 46 садашњег Устава)

Јемчи се слобода мишљења и изражавања, као и слобода да се говором, писањем, сликом или на други начин траже, примају и шире обавештења и идеје.

Слобода изражавања може се законом ограничити, ако је то неопходно ради заштите права и угледа других, чувања ауторитета и непристрасности суда и заштите јавног здравља, морала демократског друштва и националне безбедности Србије.

Слобода изражавања националне припадности

Члан 56.

(Члан 47 садашњег Устава)

Изражавање националне припадности је слободно.

Нико није дужан да се изјашњава о својој националној припадности.

Подстицање уважавања разлика

Члан 57.

(Усавршен Члан 48 садашњег Устава)

Мерама у образовању, култури и јавном обавештавању, Србија подстиче разумевање, уважавање и поштовање разлика које постоје због посебности етничког, културног, језичког или верског идентитета њених грађана.

Забрана изазивања расне, националне и верске мржње

Члан 58.

(Члан 49 садашњег Устава)

Забрањено је и кажњиво свако изазивање и подстицање расне, националне, верске или друге неравноправности, мржње и нетрпељивости.

Слобода медија

Члан 59.

(Усавршен Члан 50 садашњег Устава)

Свако је слободан да без одобрења, на начин предвиђен законом, оснива новине и друга средства јавног обавештавања.

Телевизијске и радио-станице оснивају се у складу са законом.

У Србији нема цензуре. Надлежни суд може спречити ширење информација и идеја путем средстава јавног обавештавања само ако је то у демократском друштву неопходно ради спречавања позивања на насилно рушење Уставом утврђеног поретка или нарушавање територијалног интегритета Србије, спречавања пропагирања рата или подстрекавања на непосредно насиље или ради спречавања заговарања расне, националне или верске мржње, којим се подстиче на дискриминацију, непријатељство или насиље.

Остваривање права на исправку неистините, непотпуне или нетачно пренете информације којом је повређено нечије право или интерес и права на одговор на објављену информацију уређује се законом.

Финансирање медија је слободно и подложно јавности.

Право на обавештеност

Члан 60.

(Члан 51 садашњег Устава)

Свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештаван о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују.

Свако има право на приступ подацима који су у поседу државних органа и организација којима су поверена јавна овлашћења, у складу са законом.

Изборно право

Члан 61.

(Усавршен Члан 52 садашњег Устава)

Сваки пунолетан држављанин Србије има бирачко право да бира, и да буде биран ако није на издржавању кривичне казне.

Изборно право је опште и једнако, избори су слободни и непосредни, а гласање је тајно и лично.

Изборно право ужива правну заштиту у складу са законом.

Право на учешће у управљању јавним пословима

Члан 62.

(Усавршен Члан 53 садашњег Устава)

Држављани Србије имају право да учествују у управљању јавним пословима и да под једнаким условима ступају у јавне службе и на јавне функције.

Слобода окупљања

Члан 63.

(Усавршен Члан 54 садашњег Устава)

Мирно окупљање грађана је слободно.

Јавно потписивање петиција је слободно и не подлеже такси.

Окупљање у затвореном простору не подлеже одобрењу, ни пријављивању.

Зборови, демонстрације и друга окупљања грађана на отвореном простору пријављују се државном органу, у складу са законом.

Слобода окупљања може се законом ограничити само ако је то неопходно ради заштите јавног здравља, морала, права других или безбедности Србије.

Слобода удруживања

Члан 64.

(Члан 55 садашњег Устава)

Јемчи се слобода политичког, синдикалног и сваког другог удруживања и право да се остане изван сваког удружења.

Удружења се оснивају без претходног одобрења, уз упис у регистар који води државни орган, у складу са законом.

Забрањена су тајна и паравојна удружења.

Уставни суд може забранити само оно удружење чије је деловање усмерено на насилно рушење уставног поретка, кршење зајемчених људских или мањинских права или изазивање расне, националне или верске мржње.

Судије Уставног суда, судије, јавни тужиоци, Заштитник грађана, припадници полиције и припадници војске не могу бити чланови политичких странака.

Право на петицију

Члан 65.

(Члан 56 садашњег Устава)

Свако има право да, сам или заједно са другима, упућује петиције и друге предлоге државним органима, организацијама којима су поверена јавна овлашћења, органима аутономне покрајине и органима јединица локалне самоуправе и да од њих добије одговор када га тражи.

Због упућивања петиција и предлога нико не може да трпи штетне последице.

Нико не може да трпи штетне последице за ставове изнете у поднетој петицији или предлогу, осим ако је тиме учинио кривично дело.

Право на уточиште

Члан 66.

(Усавршен Члан 57 садашњег Устава)

Странац који основано страхује од прогона због своје расе, пола, језика, вероисповести, националне припадности или припадности некој групи или због својих политичких уверења, има право на уточиште у Србији.

Поступак за стицање уточишта уређује се законом.

Право на имовину

Члан 67.

(Члан 58 садашњег Устава)

Јемчи се мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона. Право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Законом се може ограничити начин коришћења имовине. Одузимање или ограничење имовине ради наплате пореза и других дажбина или казни, дозвољено је само у складу са Уставом и законом.

Право наслеђивања

Члан 68.

(Члан 59 садашњег Устава)

Јемчи се право наслеђивања, у складу са законом. Право наслеђивања не може бити искључено или ограничено због неиспуњавања јавних обавеза.

Право на рад

Члан 69.

(Усавршен Члан 60 садашњег Устава)

Јемчи се право на рад, у складу са законом. Свако има право на слободан избор рада. Свима су, под једнаким условима, доступна сва радна места. Свако има право на поштовање достојанства своје личности на раду, безбедне и здраве услове рада, потребну заштиту на раду, ограничено радно време, дневни и недељни одмор, плаћени годишњи одмор, правичну накнаду за рад и на правну заштиту за случај престанка радног односа. Нико се тих права не може одрећи нити му се могу одузети.

Основна радна недеља, лични доходак и радни стаж

Члан 70.

(Нови Члан)

Основна радна недеља износи 37,5 (тридесет седам и по) ефективних радних сати уз обавезних 2,5 (два и по) сата одмора. На томе је заснован основни месечни лични доходак - плата.

Прековремени недељни рад држављанина Србије, осим Монарха, председника Србије, народног посланика, председника Владе, министра и припадника одбранбених снага Србије, не може да буде већи од додатних 20 (двадесет) ефективних радних сати. Законом се одређују услови за прековремени рад.

У Србији се утврђује стална скала плата и то:

1. У свим организацијама и институцијама, осим: за Монарха, председника Србије, председника Народне скупштине, народног посланика, председника Владе, министра и припадника одбранбених снага Србије, највиша плата је највише 7 (седам) пута већа од најниже плате у Србији.
2. Плата припадника одбранбених снага Србије, осим начелника генералштаба, је највише 7,2 (седам и два десета) пута већа од најниже плате у Србији.
3. Плата народног посланика и министра је највише 7,4 (седам и четири десета) пута већа од најниже плате у Србији.

4. Плата председника Народне скупштине, председника Владе и начелника Генералштаба Војске Србије је највише 7,5 (седам и по) пута већа од најниже плате у Србији.
5. Плата председника Србије до устоличења Монарха Србије је највише 8,2 (осам и два десета) пута већа од најниже плате у Србији, а после устоличења Монарха Србије је највише 8 (осам) пута већа од најниже плате у Србији.
6. Плата Монарха је највише 8 (осам) пута већа од најниже плате у Србији.
7. Законом се одређује скала плата за све остале запослене у државној служби у Србији у оквиру највишег односа највише плате према најнижој плати у Србији: 7 (седам) према 1 (један). Скалу плата запослених у државној служби доноси Народна скупштина на основу Устава и резултата општег изјашњавања о поднетим предлозима Народној скупштини.
8. Свака постојећа организација и институција, осим државне, је обавезна да у року од 6 (шест) месеци од доношења закона региструје скалу плата код одговарајуће државне службе одређене законом. У њој је највиши однос плате према најнижој плати у Србији: 7 (седам) према 1 (један).
9. Свака организација и институција, осим државне, створена после доношења закона је обавезна да приликом регистрације поднесе скалу плата.

Скала плата је јавна у свакој организацији и институцији.

Предлог скале плата у државној служби Народној скупштини може јавно да поднесе Монарх, председник Србије, Влада, једна трећина народних посланика од укупног броја народних посланика, синдикална организација, и 50 000 (педесет хиљада) држављана Србије.

Народна скупштина одлучује о скали плата у државној служби већином од укупног броја народних посланика.

Женама, омладини и инвалидима омогућују се посебна заштита на раду и посебни услови рада, у складу са законом.

Пун радни стаж износи 40 (четрдесет) година рада. Радни стаж у може да се продужи у складу са законом још најдуже 5 (пет) година осим за Монарха и за председника Србије. За Монарха нема старосне границе. За председника Србије старосна граница је 70 (седамдесет) година старости.

Старосна граница за редовно пензионисање је 65 (шесдесет и пет) година старости, осим за председника Србије и Монарха.

Право на штрајк

Члан 71.

(Члан 61 садашњег Устава)

Запослени, осим запослених у државној служби, имају право на штрајк, у складу са Уставом и законом.

Право на штрајк може бити ограничено само законом, сходно природи или врсти делатности.

Право на закључење брака и равноправност супружника

Члан 72.

(Члан 62 садашњег Устава)

Свако има право да слободно одлучи о закључењу и раскидању брака.

Брак се закључује на основу слободно датог пристанка мушкарца и жене пред државним органом.

Закључење, трајање и раскид брака почивају на равноправности мушкарца и жене.

Брак и односи у браку и породици уређују се законом.
Ванбрачна заједница мушкарца и жене се изједначава са браком, у складу са законом.

Слобода одлучивања о рађању

Члан 73.

(Усавршен Члан 63 садашњег Устава)

Свако има право да слободно одлучи о рађању деце.
Србија подстиче родитеље да се одлуче на рађање деце и помаже им у томе.

Права детета

Члан 74.

(Члан 64 садашњег Устава)

Деца уживају људска права примерено свом узрасту и душевној зрелости.
Свако дете има право на лично име, упис у матичну књигу рођених, право да сазна своје порекло и право да очува свој идентитет.
Деца су заштићена од психичког, физичког, економског и сваког другог искоришћавања или злоупотребавања.
Деца рођена изван брака имају једнака права као деца рођена у браку.
Права детета и њихова заштита уређују се законом.

Права и дужности родитеља

Члан 75.

(Члан 65 садашњег Устава)

Родитељи имају право и дужност да издржавају, васпитавају и образују своју децу, и у томе су равноправни.
Сва или поједина права могу једном или обома родитељима бити одузета или ограничена само одлуком суда, ако је то у најбољем интересу детета, у складу са законом.

Посебна заштита породице, мајке, самохраног родитеља и детета

Члан 76.

(Усавршен Члан 66 садашњег Устава)

Породица, мајка, самохрани родитељ и дете у Србији уживају посебну заштиту, у складу са законом.
Мајци се пружа посебна подршка и заштита пре и после порођаја.
Посебна заштита пружа се деци о којој се родитељи не старају и деци која су ометена у психичком или физичком развоју.
Деца млађа од 15 година не могу бити запослена нити, ако су млађа од 18 година, могу да раде на пословима штетним по њихово здравље или морал.
Кршење било које одредбе из овог Члана је тешко кривично дело.

Право на правну помоћ

Члан 77.

(Члан 67 садашњег Устава)

Свакоме се, под условима одређеним законом, јемчи право на бесплатну правну помоћ. Правну помоћ пружају адвокатура, као самостална и независна служба, и службе правне помоћи које се оснивају у јединицама судова локалне самоуправе, у складу са законом. Законом се одређује када је правна помоћ бесплатна.

Здравствена заштита

Члан 78.

(Усавршен Члан 68 садашњег Устава)

Свако има право на заштиту свог физичког и психичког здравља. Деца, труднице, мајке током породилског одсуства, самохрани родитељи са децом до седме године и стари остварују здравствену заштиту из јавних прихода, ако је не остварују на други начин, у складу са законом. Здравствено осигурање, здравствена заштита и оснивање здравствених фондова уређују се законом. Србија помаже развој здравствене и физичке културе.

Социјална заштита

Члан 79.

(Усавршен Члан 69 садашњег Устава)

Држављани Србије и породице, којима је неопходна друштвена помоћ ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољавање основних животних потреба, имају право на социјалну заштиту, чије се пружање заснива на начелима социјалне правде, хуманизма и поштовања људског достојанства. Права запослених и њихових породица на социјално обезбеђење и осигурање уређују се законом. Запослени има право на накнаду зараде у случају привремене спречености за рад, као и право на накнаду у случају привремене незапослености, у складу са законом. Инвалидима, ратним ветеранима и жртвама рата пружа се посебна заштита, у складу са законом. Фондови социјалног осигурања оснивају се у складу са законом.

Пензијско осигурање

Члан 80.

(Усавршен Члан 70 садашњег Устава)

Пензијско осигурање уређује се законом. Србија се стара о економској сигурности пензионера.

Право на образовање

Члан 81.

(Усавршен Члан 71 садашњег Устава)

Свако има право на образовање. Основно образовање је обавезно и бесплатно, а средње образовање је бесплатно. Сви грађани имају, под једнаким условима, приступ високошколском образовању. Србија омогућује успешним и надареним ученицима бесплатно високошколско образовање, у складу са законом. Оснивање школа и универзитета уређује се законом.

Аутономија универзитета

Члан 82.

(Члан 72 садашњег Устава)

Јемчи се аутономија универзитета, високошколских и научних установа.

Универзитети, високошколске и научне установе самостално одлучују о своме уређењу и раду, у складу са законом.

Слобода научног и уметничког стварања

Члан 83.

(Члан 73 садашњег Устава)

Научно и уметничко стваралаштво је слободно.

Ауторима научних и уметничких дела јемче се морална и материјална права, у складу са законом.

Србија подстиче и помаже развој науке, културе и уметности.

Здрава животна средина

Члан 84.

(Усавршен Члан 74 садашњег Устава)

Свако има право на здраву животну средину и на благовремено и потпуно обавештавање о њеном стању.

Свако, а посебно Србија у целини, и свака њена област појединачно, одговоран је за заштиту животне средине.

Свако је дужан да чува и побољшава животну средину.

Права припадника националних мањина

Основна одредба

Члан 85.

(Члан 75 садашњег Устава)

Припадницима националних мањина, поред права која су Уставом зајемчена свим грађанима, јемче се додатна, индивидуална или колективна права. Индивидуална права остварују се појединачно, а колективна у заједници са другима, у складу са Уставом, законом и међународним уговорима.

Путем колективних права припадници националних мањина, непосредно или преко својих представника, учествују у одлучивању или сами одлучују о појединим питањима везаним за своју културу, образовање, обавештавање и службену употребу језика и писма, у складу са законом.

Ради остварења права на самоуправу у култури, образовању, обавештавању и службеној употреби језика и писма, припадници националних мањина могу изабрати своје националне савете, у складу са законом.

Забрана дискриминације националних мањина

Члан 86.

(Усавршен Члан 76 садашњег Устава)

Припадницима националних мањина јемчи се равноправност пред законом и једнака законска заштита.

Забрањена је било каква дискриминација због припадности националној мањини.

Не сматрају се дискриминацијом посебни прописи и привремене мере које Србија може увести у економском, социјалном, културном и политичком животу, ради постизања пуне равноправности између припадника националне мањине и грађана који припадају већини, ако су усмерене на уклањање изразито неповољних услова живота који их посебно погађају.

Равноправност у вођењу јавних послова

Члан 87.

(Члан 77 садашњег Устава)

Припадници националних мањина имају, под истим условима као остали грађани, право да учествују у управљању јавним пословима и да ступају на јавне функције.

При запошљавању у државним органима, јавним службама, органима локалне самоуправе води се рачуна о националном саставу становништва и одговарајућој заступљености припадника националних мањина.

Забрана насилне асимилације

Члан 88.

(Члан 78 садашњег Устава)

Забрањена је насилна асимилација припадника националних мањина.

Заштита припадника националних мањина од сваке радње усмерене ка њиховој насилној асимилацији уређује се законом.

Забрањено је предузимање мера које би проузроковале вештачко мењање националног састава становништва на подручјима где припадници националних мањина живе традиционално и у значајном броју.

Право на очување посебности

Члан 89.

(Члан 79 садашњег Устава)

Припадници националних мањина имају право: на изражавање, чување, неговање, развијање и јавно изражавање националне, етничке, културне и верске посебности; на употребу својих симбола на приватним местима; на коришћење свог језика и писма; да у срединама где чине значајну популацију, државни органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, органи аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе воде поступак и на њиховом језику; на школовање на свом језику у државним установама и установама аутономних покрајина; на оснивање приватних образовних установа; да на своме језику користе своје име и презиме; да у срединама где чине значајну популацију, традиционални локални називи, имена улица, насеља и топографске ознаке буду исписане и на њиховом језику; на потпуно, благовремено и непристрасно обавештавање на свом језику, укључујући и право на изражавање, примање, слање и размену обавештења и идеја; на оснивање сопствених средстава јавног обавештавања, у складу са законом.

У складу са Уставом, на основу закона, обласним прописима могу се установити додатна права припадника националних мањина.

Право на удруживање и на сарадњу са сународницима

Члан 90.

(Усавршен Члан 80 садашњег Устава)

Припадници националних мањина могу да оснивају просветна и културна удружења, која добровољно финансирају.

Србија признаје просветним и културним удружењима националних мањина посебну улогу у остваривању права припадника националних мањина.

Припадници националних мањина имају право на несметане везе и сарадњу са сународницима изван територије Србије.

Развијање духа толеранције

Члан 91.

(Члан 81 садашњег Устава)

У области образовања, културе и информисања Србија подстиче дух толеранције и међукултурног дијалога и предузима ефикасне мере за унапређење узајамног поштовања, разумевања и сарадње међу свим људима који живе на њеној територији, без обзира на њихов етнички, културни, језички или верски идентитет.

Санкције или ембарго Србији аутоматски погађа и одговарајућу националну мањину подједнако као и све остале држављане Србије.

ТРЕЋИ ДЕО

ЕКОНОМСКО УРЕЂЕЊЕ И ЈАВНЕ ФИНАНСИЈЕ

1. Економско уређење

Основна начела

Члан 92.

(Усавршен Члан 82 садашњег Устава)

Економско уређење у Србији почива на тржишној привреди, отвореном и слободном тржишту, слободи предузетништва, самосталности привредних субјеката и равноправности приватне и других облика својине.

Србија је јединствено привредно подручје са јединственим тржиштем роба, рада, капитала и услуга.

Утицај тржишне привреде на социјални и економски положај запослених усклађује се кроз социјални дијалог између синдиката и послодаваца.

Слобода предузетништва

Члан 93.

(Усавршен Члан 83 садашњег Устава)

Предузетништво је слободно.

Предузетништво се може ограничити законом, ради заштите здравља људи, животне средине и природних богатстава и ради безбедности Србије.

Положај на тржишту

Члан 94.

(Члан 84 садашњег Устава)

Сви имају једнак правни положај на тржишту.

Забрањени су акти којима се, супротно закону, ограничава слободна конкуренција, стварањем или злоупотребом монополског или доминантног положаја.

Права стечена улагањем капитала на основу закона, не могу законом бити умањена.

Права и обавезе страних лица на тржишту се утврђују законом.

Својинска права странаца

Члан 95.

(Усавршен Члан 85 садашњег Устава)

Страна физичка и правна лица не могу стећи својину на непокретностима.

Странци не могу стећи мањинско право коришћења природних богатства и добара од општег интереса.

Равноправност свих облика својине

Члан 96.

(Усавршен Члан 86 садашњег Устава)

Јемче се државна, приватна, задружна и јавна својина. Јавна својина је државна својина, својина области и својина јединице локалне самоуправе. Сви облици својине имају једнаку правну заштиту.

Постојећа друштвена својина претвара се у приватну или државну својину под условима, на начин и у роковима предвиђеним законом уз сагласност запослених и одговарајуће локалне управе.

Средства из отуђиве јавне својине отуђују се на начин и под условима утврђеним законом.

Отуђива државна имовина

Члан 97.

(Усавршен Члан 87 садашњег Устава)

Добра за које је законом одређено да су од општег интереса и која нису неотуђива државна имовина Србије су отуђива државна имовина. У отуђивој државној имовини могу бити и друге ствари и права, у складу са законом.

Држављани Србије и организације које су у власништву држављана Србије могу стећи поједина привремена, трајна или наследна права на одређеним добрима у општој употреби у складу с Уставом и законом.

Земљиште

Члан 98.

(Усавршен Члан 88 садашњег Устава)

Коришћење и располагање пољопривредним земљиштем, шумским земљиштем и градским грађевинским земљиштем је слободно за држављане Србијеу складу с Уставом и законом.

Законом се могу ограничити облици коришћења и располагања, односно прописати услови за коришћење и располагање да би се отклонила опасност од наношења штете животној средини или да би се спречила повреда права и на Уставом и законом заснованих интереса других лица.

Чување наслеђа

Члан 99.

(Усавршен Члан 89 садашњег Устава)

Свако је дужан да чува природне реткости и научно, културно и историјско наслеђе, као добра од општег интереса, у складу са законом.

Посебна одговорност за очување наслеђа је на држави Србији, физичким и правним лицима, областима и јединицама локалне самоуправе.

Заштита потрошача

Члан 100.

(Усавршен Члан 90 садашњег Устава)

Србија штити потрошаче.

Посебно су забрањене радње усмерене против здравља, безбедности и приватности потрошача, као и све нечасне радње на тржишту.

2. Јавне финансије

Порези и други приходи

Члан 101.

(Усавршен Члан 91 садашњег Устава)

Средства из којих се финансирају надлежности Србије, области и јединица локалне самоуправе обезбеђују се из пореза и других прихода утврђених законом.

Обавеза плаћања пореза и других дажбина је општа и заснива се на економској моћи обвезника.

Буџет

Члан 102.

(Усавршен Члан 92 садашњег Устава)

Србија, области и јединице локалне самоуправе имају буџете у којима морају јавно бити приказани сви приходи и расходи којима се финансирају њихове надлежности.

Законом се утврђују рокови у којима буџет мора бити јавно усвојен и начин привременог финансирања.

Извршавање свих буџета контролише јавно Државна ревизорска институција.

Народна скупштина разматра јавно предлог завршног рачуна буџета по прибављеном мишљењу Државне ревизорске институције.

Јавни дуг

Члан 103.

(Усавршен Члан 93 садашњег Устава)

Србија, области и јединице локалне самоуправе могу да се задужују само по одлуци Народне скупштине донете на основу става већине бирача усвојеног на општем изјашњавању на коме је учествовало најмање 60% од укупног броја бирача Србије, области односно локалне самоуправе, следствено.

Услови и поступак задуживања се уређују законом.

Уједначавање развоја

Члан 104.

(Усавршен Члан 94 садашњег Устава)

Србија се стара о равномерном и одрживом обласном развоју, у складу са законом.

Народна банка Србије

Члан 105.

(Члан 95 садашњег Устава)

Народна банка Србије је централна банка Србије, самостална је и подлеже надзору Народне скупштине, којој и одговара.

Народном банком Србије руководи гувернер, кога бира Народна скупштина.

О Народној банци Србије се доноси закон.

Државна ревизорска институција

Члан 106.

(Усавршен Члан 96 садашњег Устава)

Државна ревизорска институција је највиши државни орган ревизије јавних средстава у Србији, самостална је и подлеже надзору Народне скупштине, којој и одговара.

О Државној ревизорској институцији доноси се закон.

ЧЕТВРТИ ДЕО

НАДЛЕЖНОСТ СРБИЈЕ

Надлежност Србије

Члан 107.

(Усавршен Члан 97 садашњег Устава)

Србија уређује и обезбеђује:

1. сувереност, самосталност, независност, територијалну целовитост и безбедност Србије, њен међународни положај и односе са другим државама и међународним организацијама,
2. остваривање и заштиту слобода и права грађана; уставност и законитост; поступак пред судовима и другим државним органима; одговорност и санкције за повреду слобода и права грађана утврђених Уставом и за повреду закона, других прописа и општих аката; амнестије и помиловања за кривична дела,
3. територијалну организацију Србије; систем локалне самоуправе,
4. одбрану и безбедност Србије и њених грађана; мере за случај ванредног стања,
5. систем преласка границе и контроле промета роба, услуга и путничког саобраћаја преко границе; положај станаца и страних правних лица,
6. јединствено тржиште; правни положај привредних субјеката; систем обављања појединих привредних и других делатности; робне резерве; монетарни, банкарски, девизни и царински систем; економске односе са иностранством; систем кредитних односа са иностранством; порески систем,
7. својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине,
8. систем у области радних односа, заштите на раду, запошљавања, социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности; друге економске и социјалне односе од општег интереса,
9. одрживи развој; систем заштите и унапређења животне средине; заштиту и унапређивање биљног и животињског света; производњу, промет и превоз оружја, отровних, запаљивих, експлозивних, радиоактивних и других опасних материја,

10. систем у областима здравства, социјалне заштите, борачке и инвалидске заштите, бриге о деци, образовања, културе и заштите културних добара, спорта, јавног информисања; систем јавних служби,
11. контролу законитости располагања средствима правних лица; финансијску ревизију јавних средстава; прикупљање статистичких и других података од општег интереса,
12. развој Србије, политику и мере за подстицање равномерног развоја појединих делова Србије, укључујући и развој недовољно развијених подручја; организацију и коришћење простора; научно-технолошки развој,
13. режим и безбедност у свим врстама саобраћаја
14. празнике и одликовања Србије,
15. финансирање остваривања права и дужности Србије, утврђених Уставом и законом,
16. организацију, надлежност, рад и јавну контролу републичких и обласних органа и органа локалне самоуправе,
17. друге односе од интереса за Србију, у складу с Уставом.

ПЕТИ ДЕО

УРЕЂЕЊЕ ВЛАСТИ

1. Народна скупштина

Положај Народне скупштине

Члан 108.

(Усавршен Члан 98 садашњег Устава)

Народна скупштина је највише представничко тело и носилац уставотворне и законодавне власти у Србији.

Надлежност

Члан 109.

(Усавршен Члан 99 садашњег Устава)

- I. Народна скупштина у складу с Уставом и законом:
 1. Спроводи по Уставу и закону поступак за избор, устоличење или опозив Монарха Србије, за избор или опозив председника Србије, народног посланика или судију Народног суда, за опозив Народне скупштине или Народног суда.
 2. расписује референдум, уз сагласност Монарха, о промени Устава,
 3. проглашава Устав који су држављани Србије усвојили на референдуму,
 4. расписује референдум, уз сагласност Монарха, о промени границе,
 5. утврђује и оглашава промену границе Србије, коју су држављани Србије усвојили на референдуму,
 6. доноси законе и друге опште акте из надлежности Србије,
 7. доноси закон којим Србија поверава областима и јединицама локалне самоуправе поједина питања из своје надлежности,
 8. одлучује о Влади Србије,
 9. одлучује о територији области и јединица локалне самоуправе,

10. расписује референдум, уз сагласност Монарха, по питању укључивања Србије у ширу државну заједницу,
11. потврђује, по добијању сагласности Монарха Србије, међународне уговоре,
12. по добијању сагласности председника Србије, проглашава и укида ванредно стање,
13. одлучује, по добијању сагласности Монарха и председника Србије, о рату и миру, проглашава и укида ратно стање,
14. проглашава избор судија за Народни суд које су држављани Србије изабрали по поступку избора народних посланика,
15. прописује мере одступања од људских и мањинских права у ратном и ванредном стању,
16. одлучује о индивидуалним и колективним правима припадника националних мањина,
17. одлучује о народној иницијативи,
18. надзире рад служби безбедности,
19. даје претходну сагласност на статут области,
20. одлучује о статуту и симболима области,
21. усваја, на основу сагласности председника Србије, стратегију одбране Србије која представља строго поверљиву државну тајну,
22. одлучује о одбранбеним снагама Србије,
23. усваја, по добијању савета Монарха Србије, план развоја и просторни план Србије,
24. усваја буџет и завршни рачун Србије, на предлог Владе,
25. одлучује о јавном задуживању Србије, области и локалне самоуправе на основу резултата народног изјашњавања,
26. одлучује о одговору на интерпелацију,
27. даје, по добијању сагласности председника Србије, амнестију за кривична дела,
28. укида имунитет народним посланицима, председнику Србије, члановима Владе и Заштитнику грађана,
29. одлучује, на основу сагласности Монарха, о лицу које ће да замењује председника Србије у случају његове спречености да обавља председничке дужности.
30. одлучује о Пословнику о свом раду,
31. одређује скалу основних личних доходака запослених у државној служби,
32. одлучује и по другим питањима од општег значаја.

II. У оквиру својих изборних права, Народна скупштина:

1. бира Владу, надзире њен рад и одлучује о престанку мандата Владе и министара,
2. бира и разрешава судије Уставног суда,
3. бира председника Врховног касационог суда, председнике судова, Републичког јавног тужиоца, јавне тужиоце, судије и заменике јавних тужилаца, у складу са Уставом,
4. бира пет изборних чланова Високог савета судова,
5. бира и разрешава гувернера Народне банке Србије и њен Савет гувернера и надзире његов рад,
6. бира и разрешава Заштитника грађана, и надзире његов рад,
7. бира и разрешава и друге функционере одређене законом.

Народна скупштина врши и друге послове одређене Уставом и законом.

Одбијање Народне скупштине да изврши било коју од својих обавеза одређених њеном надлежношћу је дело против државе и народа.

Састав Народне скупштине

Члан 110.

(Усавршен Члан 100 садашњег Устава)

Народну скупштину чини 240 (двестотине и четрдесет) народних посланика, који се бирају на општим непосредним изборима, тајним гласањем, у складу са законом.

Првих 140 (сто четрдесет) кандидата за народне посланике који су добили највише гласова у целој Србији су изабрани за народне посланике. Осталих 100 (сто) народних посланика чине

кандидати из сваке области који су у својој области добили највише гласова после оних који су већ изабрани међу 140 (сто четрдесет) народних посланика. Број народних посланика из једне области је одређен количником броја становника области и броја становника Србије, помноженим са 100 (сто).

Избор народних посланика и конституисање Народне скупштине

Члан 111.

(Члан 101 садашњег Устава)

Само држављанин Србије, који нема држављанство друге државе, може да буде кандидат и изабран за народног посланика.

Изборе за народне посланике расписује председник Републике, 90 (деведесет) дана пре истека мандата Народне скупштине, тако да се избори окончају у наредних 60 (шесдесет) дана.

Прву седницу Народне скупштине заказује председник Народне скупштине из претходног сазива, тако да се седница одржи најкасније 30 (тридесет) дана од дана проглашења коначних резултата избора.

Народна скупштина на првој седници потврђује посланичке мандате.

Народна скупштина конституисана је потврђивањем мандата две трећине народних посланика.

На одлуку донету у вези са потврђивањем мандата допуштена је жалба Уставном суду, који по њој одлучује у року од 48 (четрдесет и осам) сати.

Потврђивањем мандата две трећине народних посланика конституисан је нови сазив Народне скупштине и престаје мандат претходног сазива Народне скупштине.

Положај народних посланика

Члан 112.

(Усавршен Члан 102 садашњег Устава)

Народни посланик одговара држављанима Србије.

Мандат народног посланика почиње да тече даном потврђивања мандата у Народној скупштини и траје четири године односно до престанка мандата народних посланика тог сазива Народне скупштине.

Народни посланик не може бити посланик у скупштини области, нити функционер у органима извршне власти и правосуђа, нити може обављати друге функције, послове и дужности за које је законом утврђено да представљају сукоб интереса.

Избор, престанак мандата и положај народних посланика уређује се законом.

Имунитет народног посланика

Члан 113 .

(Усавршен Члан 103 садашњег Устава)

Народни посланик ужива имунитет за своја јавна излагања о питањима из надлежности Републике Србије и Народне скупштине, осим у случају његовог извођења пред Суд због убиства или другог тешког кривичног дела, издаје или велеиздаје.

Народни посланик не може бити позван на кривичну или другу одговорност за изражено мишљење, или за гласање ако гласање није супротно Уставу или закону, у вршењу своје посланичке функције.

Народни посланик који се позвао на имунитет не може бити притворен, нити се против њега може водити кривични или други поступак у коме се може изрећи казна затвора, без одобрења Народне скупштине, осим ако је деловао супротно Уставу или закону.

Народни посланик који је затечен у извршењу кривичног дела за које је прописана казна затвора у трајању дужем од пет година може бити притворен без одобрења Народне скупштине.

У кривичном или другом поступку у коме је успостављен имунитет, не теку рокови прописани за тај поступак.

Непозивање народног посланика на имунитет не искључује право Народне скупштине да успостави имунитет, осим ако је деловао супротно Уставу или закону.

Председник и потпредседник Народне скупштине

Члан 114.

(Члан 104 садашњег Устава)

Народна скупштина, већином гласова свих народних посланика, бира председника и три потпредседника Народне скупштине.

Председник Народне скупштине представља Народну скупштину, сазива њене седнице, председава њима и врши друге послове одређене Уставом, законом и пословником Народне скупштине.

Начин одлучивања у Народној скупштини

Члан 115.

(Усавршен Члан 105 садашњег Устава)

Народна скупштина доноси одлуке већином или двотрећинском већином гласова народних посланика на седници на којој је присутна већина народних посланика.

- I. Већином гласова свих народних посланика Народна скупштина у складу с Уставом и законом:
 1. доноси законе и друге опште акте из надлежности Србије,
 2. проглашава Устав Србије који су њени држављани усвојили на референдуму,
 3. утврђује и оглашава промену границе Србије, коју су држављани Србије усвојили на референдуму,
 4. одлучује о Влади Србије,
 5. спроводи поступак за избор или усточицење Монарха Србије, за избор председника Србије, народних посланика и судија Народног суда,
 6. на захтев најмање 150 000 (сто педесет хиљада) бирача Србије спроводи поступак за опозив Монарха Србије, председника Србије, народног посланика, Народне скупштине, судије Народног суда или Народног суда, по истим поступцима по којима се врше њихови избори,
 7. даје, по добијању сагласности председника Србије, амнестију за кривична дела,
 8. одлучује о народној иницијативи,
 9. одлучује о статуту и симболима области,
 10. одлучује о јавном задуживању области и локалне самоуправе на основу резултата народног изјашњавања,
 11. одлучује о Пословнику о свом раду,
 12. укида имунитет народним посланицима, члановима Владе и Заштитнику грађана,
 13. усваја, на предлог Владе, буџет и завршни рачун,
 14. бира чланове Владе и одлучује о престанку мандата Владе и министара,
 15. одлучује о одговору на интерпелацију,
 16. бира Републичког јавног тужиоца и јавне тужиоце и одлучује о престанку њихове функције;
 17. бира заменике јавних тужилаца, у складу с Уставом,
 18. одлучује о одбранбеним снагама Србије,
 19. одређује скалу основних личних доходака запослених у државној служби,
 20. бира председника Врховног касационог суда, на предлог Високог савета судства, на основу става опште седнице Врховног касационог суда,
 21. проглашава избор судија за Народни суд које су држављани Србије изабрали по поступку избора народних посланика,
 22. Народна скупштина одлучује и о другом питањима одређеним Уставом.

- II. Двотрећинском већином гласова свих народних посланика Народна скупштина:
1. одлучује о референдуму,
 2. бира пет изборних чланова Високог савета судова,
 3. прописује мере одступања од људских и мањинских права у ратном и ванредном стању,
 4. доноси закон којим Србија поверава областима и јединицама локалне самоуправе поједина питања из своје надлежности,
 5. бира судије Уставног суда између 10 (десет) судија које предложи Врховни савет судства на основу одлуке донете на његовој општој седници, 10 (десет) судија које предложи Врховни касациони суд Србије на основу одлуке донете на његовој општој седници, 4 (четири) судије које предложи удружење судија Србије, 4 (четири) судије које предложи адвокатска комора Србије и 2 (две) које предложи правни факултети Србије, и одлучује о њиховом разрешењу и престанку мандата,
 6. укида имунитет Монарху Србије за убиство које није извршено у самоодбрани, за противуставно дело, за кривично дело против народа и државе, за издају, за велеиздају,
 7. укида имунитет председнику Србије, за убиство које није извршено у самоодбрани, за противуставно дело, за кривично дело против народа и државе, за издају, за велеиздају,
 8. бира Републичког јавног тужиоца и јавне тужиоце и одлучује о престанку њихове функције,
 9. бира и разрешава гувернера Народне банке Србије, Савет гувернера и Заштитника грађана,
 10. бира и разрешава и друге функционере одређене законом,
 11. одлучује о индивидуалним и колективним правима припадника националних мањина,
 12. одлучује о територији области и јединица локалне самоуправе,
 13. Двотрећинском већином гласова свих народних посланика Народна скупштина, на основу сагласности председника Србије, усваја стратегију одбране Србије која представља строго поверљиву државну тајну, проглашава и укида ванредно стање и одлучује о јавном задуживању Србије.
 14. Двотрећинском већином гласова свих народних посланика Народна скупштина, на основу сагласности Монарха, усваја план развоја и просторни план Србије, расписује референдум о промени Устава, расписује референдум о промени границе, одлучује о закључивању и потврђивању међународних уговора, и о укључивању Србије у ширу државну заједницу, одређује лице које ће да замењује председника Србије у случају његове спречености да обавља председничке дужности.
 15. Двотрећинском већином гласова свих народних посланика Народна скупштина одлучује, на основу сагласности Монарха и председника Србије, о јавном задуживању Србије на основу резултата народног изјашњавања, о рату и миру, проглашава и укида ратно стање.

Заседања

Члан 116.

(Члан 106 садашњег Устава)

Народна скупштина се састаје у три редовна заседања годишње.

Прво редовно заседање почиње првог радног дана у јануару. Друго редовно заседање почиње првог радног дана у мају. Треће редовно заседање почиње првог радног дана у септембру. Редовно заседање не може трајати дуже од 90 дана.

Народна скупштина се састаје у ванредно заседање на захтев најмање једне трећине народних посланика или на захтев Владе, са унапред одређеним дневним редом.

Народна скупштина се састаје без позива после проглашења ратног или ванредног стања.

Право предлагања закона

Члан 117.

(Усавршен Члан 107 садашњег Устава)

Право предлагања закона, других прописа и општих аката имају сваки народни посланик, Влада, скупштина области или најмање 50.000 (педесет хиљада) бирача.

Заштитник грађана и Народна банка Србије имају право предлагања закона из своје надлежности.

Референдум и опште изјашњавање

Члан 118.

(Усавршен Члан 108 садашњег Устава)

Референдум и опште изјашњавање омогућују сваком држављанину Србије да се слободно тајним гласањем изјасни о поднетом предлогу.

Обласни или локални референдум омогућава сваком држављанину Србије стално настањеном у области или у локалној јединици да се слободно тајним гласањем изјасни о поднетом предлогу.

На захтев Монарха, или председника Србије, или већине свих народних посланика или најмање 100.000 (сто хиљада) бирача Србије Народна скупштина расписује референдум о питању из своје надлежности, у складу са Уставом и законом.

Предмет референдума, обласног и локалног референдума не могу бити обавезе које произлазе из међународних уговора, закони који се односе на људска и мањинска права и слободе, порески и други финансијски закони, буџет и завршни рачун, увођење ванредног стања и амнестија, као ни питања која се тичу изборних надлежности Народне скупштине.

Предлог је прихваћен на референдуму, на обласном и локалном референдуму, ако се за њега изјаснило више од 50% од укупног броја бирача Србије, односно области или локалне јединице, следствено.

На захтев Монарха, или председника Србије, или већине свих народних посланика или најмање 150.000 (сто педесет хиљада) бирача Србије Народна скупштина расписује опште изјашњавање о питању из своје надлежности, у складу са Уставом и законом.

Опште изјашњавање је важеће ако је на њему учествовало више од 60% од укупног броја бирача Србије, односно области или локалне јединице.

Предлог за који је на важећем општем изјашњавању гласао највећи број бирача Србије који су гласали је усвојен. Ако је био само један предлог онда је он усвојен ако је за њега гласало више од 50% (педесет процената) од броја бирача који су гласали.

Распуштање Народне скупштине

Члан 119.

(Усавршен Члан 109 садашњег Устава)

Председник Србије распушта Народну скупштину на основу одлуке донете на народном изјашњавању за опозив Народне скупштине у року од 30 (тридесет) дана по одржавању општег јавног изјашњавања.

Председник Србије, на јавно образложени предлог Монарха, или на основу одлуке Уставног суда, или на јавно образложени предлог Владе, који није поднет у време одлучивања о поверењу или неповерењу Влади, или на захтев најмање 150 000 (сто педесет хиљада) бирача Србије, расписује опште изјашњавање о распуштању Народне скупштине.

Председник Србије може, када јавно утврди да Народна скупштина одбија да извршава своје уставне обавезе, да распише опште изјашњавање о распуштању Народне скупштине.

Влада не може предложити распуштање Народне скупштине, ако је поднет предлог да јој се изгласа неповерење или ако је поставила питање свога поверења.

Народна скупштина се распушта ако у року од 90 дана од дана конституисања не изабере Владу.

Народна скупштина не може бити распуштена за време ратног или ванредног стања.

Председник Србије дужан је да указом распусти Народну скупштину у случајевима одређеним Уставом.

Истовремено са распуштањем Народне скупштине председник Србије расписује изборе за народне посланике, тако да се избори окончају најкасније за 60 дана од дана расписивања.

Народна скупштина која је распуштена врши само текуће или неодложне послове, одређене законом. У случају проглашења ратног или ванредног стања поново се успоставља њена пуна надлежност, која траје до окончања ратног, односно ванредног, стања.

Закон о Народној скупштини

Члан 120.

(Члан 110 садашњег Устава)

О Народној скупштини се доноси закон у складу с Уставом.

2. Монарх Србије

Положај Монарха Србије

Члан 121.

(Нови Члан Устава)

Монарх Србије је истовремено и Монарх Србског народа - Србски Монарх.

Монарх Србије је наследни државни орган и симболички оличава трајност србске државности.

Монарх Србије представља Србију на званичним монархистичким скуповима у Србији и иностранству.

Надлежност Монарха Србије

Члан 122.

(Нови Члан Устава)

Монарх Србије је бранилац државне тајне из оквира његове надлежности.

Ако су избори за председника Србије и по други пут неважећи, онда Монарх у року од 30 дана од последњих избора именује, по добијању мишљења Војске Србије, држављанина Србије, који нема држављанство друге државе и који није био кандидат за Председника у претходна два изборна процеса, за председника Србије.

Монарх не може бити именован за председника Србије.

Монарх обавезно износи свој став Народној скупштини при:

- расписивању референдума за промену Устава Србије,
- расписивању референдума за промени граница Србије,
- расписивању општег референдума по питању укључивања Србије у ширу државну заједницу,
- потврђивању међународних уговора,
- одлучивању о јавном задуживању Србије,
- проглашавању ратног стања,
- доношењу плана развоја и просторног плана Србије
- одлучивању о ратном стању.
- Монарх обавезно износи свој став Народној скупштини када Народна скупштина одређује лице које ће да замењује председника Србије у случају његове спречености да обавља своје дужности.

Монарх Србије обавезно износи своје мишљење председнику Србије о именовану или разрешењу начелника Генералштаба Војске Србије.

Монарх Србије је обавезан да буде у Србији у току ванредног стања или ратног стања у складу с Уставом и законом. У супротном чини тешко кривично дело издаје односно велеиздаје народа и државе, следствено.

Монарх Србије је обавезан да чува државну тајну. У супротном чини кривично дело велеиздаје народа и државе.

Ако су избори за председника Србије два пута узастопно неважећи онда Монарх Србије, по добијању мишљења Генералштаба Војске Србије, именује држављанина Србије, у складу с Уставом и законом, за председника Србије.

Монарх Србије чини кривично дело издаје ако делује супротно Уставу, и чини кривично дело велеиздаје ако делује супротно својој заклетви.

Монарх обавља и друге послове одређене Уставом и законом.

Монарх за свој рад одговара држављанима Србије.

Избор, устоличење, наслеђивање, опозив, смењивање Монарха

Члан 123.

(Нови Члан Устава)

Монарх Србије се бира само по устоличавању династије Србије, или, ако нема престолонаследника, или по Његовом разрешењу, или због Његове неспособности на предлог Династије уз сагласност Србске православне цркве, о чему одлуку доноси већина бирача Србије који учествују на општем изјашњавању тајним гласањем о томе, или по Његовом смењивању због издаје или велеиздаје на основу пресуде Суда.

Опште изјашњавање је важеће ако је на њему учествовало најмање 60% (шесдесет процената) од укупног броја бирача.

За Монарха Србије је изабран кандидат који је на важећем општем изјашњавању добио највише гласова од бирача који су гласали.

Одлука општег изјашњавања о смењивању или опозиву Монарха је пуноважна ако се за предлог Његовог смењивања изјаснило више од 50% (педесет процената) од укупног броја бирача.

Опште изјашњавање за избор Монарха Србије се обавља у року од 90 (деведесет) дана од дана успостављања Династије Србије или Монарховог разрешења, или Монарховог смењивања.

Само пунолетан члан Династије Србије може да буде кандидат за Монарха Србије. Кандидата за Монарха може да предложи Народној скупштини: Династија, Србска православна црква, председник Србије, најмање трећина народних посланика или најмање 150 000 (сто педесет хиљада) бирача Србије.

Народна скупштина поднете предлоге износи бирачима за избор на општем тајном изјашњавању.

Србски Патријарх устоличује Монарха Србије у србском манастиру на Косову и Метохији у року од 30 (тридесет дана) од престанка Монарха да обавља своје уставне дужности или од одржаног важећег општег изјашњавања о избору Монарха.

Приликом свог устоличења престолонаследник или избрани Монарх полаже јавно, у присуству председника Србије и народних посланика, србском Патријарху Краљевску заклетву:

"Заклињем се држављанима Србије и Богу да ћу свим својим способностима, знањем и животом да чувам свете вредности Србског народа и Србије, да штитим Устав Србије и бити пример његовог поштовања, да ћу да браним самосталност, независност и суверенитет Србије, слободе и људска права држављана Србије, јединство Србије и солидарност њених држављана."

Ако је опште изјашњавање било неважеће, онда се цео поступак понавља с новим кандидатом или кандидатима из Династије.

Монарх Србије се опозива или разрешује свог устоличења ако је извршио тешко кривично дело, противуставно дело, дело против државе и народа, убиство које није било у самоодбрани, за издају или велеиздају. Поступак за разрешење Монарха је исти као за опозив Монарха.

Поступак за опозив или разрешење Монарха спроводи Народна скупштина на основу пресуде Монарху Врховног касационог суда за кривично дело убиства или на основу пресуде Уставног суда

за противуставно дело, или на основу пресуде Народног суда за дело против народа и државе, за издају или за велеиздају, или на предлог Династије, Србске православне цркве, председника Србије, најмање трећине од укупног броја народних посланика или најмање 150 000 (сто педесет хиљада) бирача Србије.

Престолонаследник Србије је, по монархистичкој традицији, прво новорођено дете Монарха и Његове супруге. Он се устоличује после пунолетства за Монарха када Монарх трајно не може да обавља своје уставне дужности, осим ако Монарх, а у случају његове смрти Династија, не предложи Народној скупштини избор Монарха.

Монарх може своје дете које није прворођено, или дете из Династије ако Монархова породица има само једно дете које не може да преузме дужности Монарха Србије или је без деце, да одреди за престолонаследника о чему обавештава србског Патријарха, Председника, Народну скупштину, Владу и Војску Србије и то лично објављује држављанима Србије.

Имунитет Монарха

Члан 124.

(Нови Члан Устава)

Монарх Србије ужива имунитет који има народни посланик с тим што је Монархов имунитет трајан, осим у случају Његовог извођења пред Врховни касациони суд због убиства које није било у самоодбрани, или пред Народни суд због дела против државе и народа, издаје или велеиздаје.

Закон о Монарху

Члан 125.

(Нови Члан Устава)

О Монарху Србије се доноси закон у складу с монархистичком традицијом Србског народа.

3. Председник Србије

Положај председника Србије

Члан 126.

(Усавршен Члан 111 садашњег Устава)

Председник Србије је индивидуални заштитник Устава и закона, и носилац управљачке извршне власти у Србији.

Председник Србије изражава државно јединство Србије.

Надлежност, обавезе и одговорност председника Србије

Члан 127.

(Усавршен Члан 112 садашњег Устава)

Председник Србије:

1. представља Србију у земљи и иностранству осим на званичним монархистичким скуповима у Србији и иностранству,

2. је заштитник државне тајне,
3. указом проглашава законе, у складу с Уставом,
4. расписује изборе за народне посланике,
5. расписује опште изјашњавање о распуштању Народне скупштине, и њиме руководи, ако она одбија да изврши неку од својих обавеза одређених њеном уставном надлежношћу, на основу пресуде Уставног суда, на образложени предлог Монарха, на образложени предлог Владе који није поднет у време одлучивања о поверењу или неповерењу Влади, на захтев најмање 150 000 (сто педесет хиљада) бирача Србије, или кад јавно утврди да Народна скупштина одбија да извршава своје уставне обавезе,
6. предлаже Народној скупштини кандидата за председника Владе, пошто саслуша мишљење представника изабраних изборних листа,
7. предлаже Народној скупштини распуштање Владе Србије,
8. предлаже Народној скупштини носиоце функција или њихово смењивање, у складу са Уставом и законом,
9. поставља и опозива указом амбасадоре Србије на основу предлога Владе,
10. прима акредитивна и опозивна писма страних дипломатских представника,
11. износи своје мишљење Народној скупштини о додели одликовања,
12. износи своје мишљење Народној скупштини о давању помиловања за кривична дела,
13. износи своје мишљење Народној скупштини о јавном задуживању Србије,
14. износи своје мишљење Народној скупштини о увођењу ванредног стања,
15. износи своје мишљење Народној скупштини о проглашењу ратног стања,
16. предлаже Народној скупштини стратегију одбране Србије,
17. врши послове Монарха Србије до устоличења Монарха.
18. врши и друге послове одређене Уставом,
19. за свој рад одговара држављанима Србије.

Председник Србије, у складу са Уставом и законом, командује Војском Србије и поставља, унапређује и разрешава официре Војске Србије осим начелника Генералштаба кога именује или смењује уз сагласност Монарха Србије.

Председник Србије је обавезан да буде у Србији у току ванредног стања или ратног стања у складу с Уставом. У супротном чини тешко кривично дело издаје односно велеиздаје народа и државе, следствено.

Председник Србије је обавезан да у свом деловању даје пример поштовања Устава и закона. У супротном чини тешко кривично дело издаје народа и државе. Ако је то кривично дело било супротно председничкој заклетви онда је то тешко кривично дело велеиздаје.

Председник Србије је обавезан да чува и штити државну тајну. У супротном чини тешко кривично дело велеиздаје народа и државе.

Председник Србије је одговоран држављанима Србије.

Ако председник Србије одбија да изврши неку од својих обавеза одређених његовом надлежношћу или делује противуставно онда он чини дело против државе и народа.

Проглашење закона

Члан 128.

(Усавршен Члан 113 садашњег Устава)

Председник Србије је дужан да најкасније у року од 15 дана од дана изгласавања закона, односно најкасније у року од седам дана ако је закон донет по хитном поступку, донесе указ о проглашењу закона или да закон, уз писмено образложење, врати Народној скупштини, на поновно одлучивање.

Ако Народна скупштина одлучи да поново гласа о закону који је председник Србије вратио на одлучивање, закон се изгласава већином од укупног броја посланика.

Председник Србије је дужан да прогласи поновно изгласани закон.

Ако председник Србије не донесе указ о проглашењу закона у Уставом предвиђеном року, указ доноси председник Народне скупштине.

Избор и именовање председника Србије

Члан 129.

(Усавршен Члан 114 садашњег Устава)

Само држављанин Србије, који нема држављанство друге државе, који није старији од 65 (шестдесет и пет) година, може да буде кандидат и изабран, или именован, за председника Србије.

Председник Србије се бира на непосредним изборима, тајним гласањем, у складу са Уставом и законом.

Изборе за председника Србије расписује председник Народне скупштине 90 дана пре истека мандата председника Србије, тако да се избори окончају у наредних 60 дана, у складу са Уставом и законом.

Један држављанин Србије може највише два пута узастопно да буде председник Србије.

Држављанин Србије може да буде кандидат на изборима за председника Србије ако га предложи најмање 10 000 (десет хиљада) држављана Србије или најмање половина од укупног броја народних посланика.

Избори за председника Србије су важећи само ако је на њима учествовало најмањене 60% од укупног броја бирача.

На важећим изборима за председника Србије је изабран кандидат који је добио највише гласова бирача. Ако је више кандидата добило исти највећи број гласова онда међу њима Народна скупштина врши јавни избор председника Србије већином гласова присутних народних посланика на тајном гласању.

Ако су избори за председника Србије били неважећи, што утврђује Народна скупштина, онда:

- она већином гласова присутних народних послера именује вршиоца дужности председника Србије до ступања на дужност изабраног председника Србије, и
- председник Народне скупштине у року од 15 дана од претходних избора расписује нове изборе за председника Србије. Они морају да се одрже у року од 90 дана од претходних избора. На њима кандидати за Председника могу да буду само држављани Србије који нису били кандидати за Председника на претходним неважећим изборима и који испуњавају услове за избор председника Србије.

Ако су избори за председника Србије и по други пут неважећи, онда Монарх у року од 30 дана од последњих избора именује у складу с Уставом и законом, по добијању мишљења Генералштаба Војске Србије, држављанина Србије, који није био кандидат за Председника у претходна два неважећа изборна процеса, за председника Србије. Ако Монарх није још устоличен, или није у могућности да именује председника Србије, онда Генералштаб војске Војске Србије именује председника Србије у складу с Уставом и законом.

Законом се утврђују остали критеријуми и поступак избора председника Србије.

Приликом ступања на дужност, председник Србије, пред Народном скупштином и Монархом полаже председничку заклетву која гласи:

"Заклињем се држављанима Србије да ћу све своје снаге посветити очувању суверености и целине територије Србије, укључујући и Косово и Метохију као њен саставни део, као и остваривању људских и мањинских права и слобода, поштовању и одбрани Устава и закона, очувању мира и благостања свих држављана Србије и да ћу савесно и одговорно испуњавати све своје дужности."

Нespoјивост функција

Члан 130.

(Усавршен Члан 115 садашњег Устава)

Председник Србије не може обављати другу јавну функцију или професионалну делатност.

Мандат председника Србије

Члан 131.

(Усавршен Члан 116 садашњег Устава)

Мандат председника Србије траје пет година и почиње да тече од дана полагања заклетве пред Народном скупштином.

Ако мандат председника Србије истиче за време ратног или ванредног стања, продужава се, тако да траје до истека три месеца од дана престанка ратног, односно ванредног стања.

Мандат председника Србије престаје истеком времена на које је изабран, оставком или разрешењем.

Председник Србије подноси оставку председнику Народне скупштине.

Оставка председника Србије

Члан 132.

(Усавршен Члан 117 садашњег Устава)

Кад председник Србије поднесе оставку, он о томе обавештава председника Народне скупштине, Монарха и јавност.

Даном подношења оставке, председнику Србије престаје мандат.

Разрешење председника Србије

Члан 133.

(Усавршен Члан 118 садашњег Устава)

Председник Србије се разрешава због повреде Устава општим тајним изјашњавањем бирача Србије.

Опште изјашњавање тајним гласањем за разрешење председника Србије расписује Народна скупштина, на предлог најмање половине од укупног броја народних посланика или Монарха, или одлуке Уставног суда или на захтев 150 000 (сто педесет хиљада) бирача.

Уставни суд је дужан да по покренутом поступку за разрешење, најкасније у року од 45 дана, одлучи о постојању повреде Устава, ако поступак није покренуо сам Уставни суд.

Председник Србије се разрешава дужности ако је на општем тајном изјашњавању учествовало најмање 60% од укупног броја бирача и ако је за његово разрешење гласало више од половине од броја бирача који су гласали.

Народна скупштина објављује резултат општег изјашњавања.

Имунитет председника Србије

Члан 134.

(Усавршен Члан 119 садашњег Устава)

Председник Србије ужива имунитет као народни посланик.

О имунитету председника Србије одлучује Народна скупштина.

Замењивање председника Србије

Члан 135.

(Усавршен Члан 120 садашњег Устава)

Када је председник Србије спречен да обавља дужност или му мандат престане пре истека времена на које је биран, замењује га лице које, уз сагласност Монарха, изабере Народна скупштина.

Заменик председника Србије може само једанпут да замењује председника Републике и то најдуже 150 (сто педесет) дана.

Изборе за председника Србије председник Народне Скупштине је обавезан да распише тако

да се одрже најкасније три месеца од настанка тромесечне спречености председника Србије да обавља дужности, односно од престанка мандата на који је биран.

Закон о председнику Србије

Члан 136.

(Усавршен Члан 121 садашњег Устава)

О председнику Србије доноси се закон у складу с Уставом.

4. Влада

Положај Владе

Члан 137.

(Усавршен Члан 122 садашњег Устава)

Влада је колективни носилац политичке извршне власти у Србији коју спроводи у складу с Уставом и законом.

Надлежност Владе

Члан 138.

(Члан 123 садашњег Устава)

Влада у складу с Уставом и законом:

1. утврђује и води политику,
2. извршава законе и друге опште акте Народне скупштине,
3. доноси уредбе и друге опште акте ради извршавања закона,
4. предлаже Народној скупштини законе и друге опште акте и даје о њима мишљење кад их поднесе други предлагач,
5. усмерава и усклађује рад органа државне управе и врши надзор над њиховим радом,
6. врши и друге послове одређене Уставом и законом.

Одговорност Владе

Члан 139.

(Усавршен Члан 124 садашњег Устава)

Влада је одговорна Народној скупштини и председнику Србије за политику Србије, за извршавање Устава, закона и других општих аката Народне скупштине и за рад органа државне управе.

Председник Владе и чланови Владе

Члан 140.

(Усавршен Члан 125 садашњег Устава)

Само држављанин Србије, који нема држављанство друге државе, може да буде кандидат и изабран за члана Владе.

Владу чине председник Владе, један или више потпредседника и министри.

Председник Владе води и усмерава рад Владе, стара се о уједначеном политичком деловању Владе, усклађује рад чланова Владе и представља Владу.

Председник Владе износи своје мишљење Народној скупштини о увођењу ванредног стања и о објављивању ратног стања.

Министри су за свој рад и за стање у области из делокруга министарства одговорни председнику Владе, Влади и Народној скупштини.

Неспојивост функција

Члан 141.

(Члан 126 садашњег Устава)

Члан Владе не може бити народни посланик у Народној скупштини, посланик у скупштини области и одборник у скупштини јединице локалне самоуправе, нити члан извршног већа области или извршног органа јединице локалне самоуправе.

Законом се уређује које су друге функције, послови или приватни интереси у сукобу са положајем члана Владе.

Избор Владе

Члан 142.

(Усавршен Члан 127 садашњег Устава)

Кандидата за председника Владе Народној скупштини предлаже председник Србије, пошто саслуша мишљење представника изабраних изборних листа.

Кандидат за председника Владе Народној скупштини износи програм Владе и предлаже њен састав.

Народна скупштина истовремено гласа о програму Владе и избору председника и чланова Владе.

Влада је изабрана ако је за њен избор гласала већина од укупног броја народних посланика.

Почетак и престанак мандата Владе и чланова Владе

Члан 143.

(Члан 128 садашњег Устава)

Мандат Владе траје до истека мандата Народне скупштине која ју је изабрала.

Мандат Владе почиње да тече даном полагања заклетве пред Народном скупштином.

Мандат Владе престаје пре истека времена на које је изабрана, изгласавањем неповерења, распуштањем Народне скупштине, оставком председника Владе и у другим случајевима утврђеним Уставом.

Влада којој је престао мандат може да врши само послове одређене законом, до избора нове Владе.

Влада којој је престао мандат не може да предложи распуштање Народне скупштине.

Члану Владе мандат престаје пре истека времена на које је изабран, констатовањем оставке, изгласавањем неповерења у Народној скупштини и разрешењем од стране Народне скупштине, на предлог председника Владе.

Интерпелација

Члан 144.

(Члан 129 садашњег Устава)

Најмање 30 (тридесет) народних посланика може поднети интерпелацију у вези са радом Владе или појединог члана Владе.

Влада је дужна да одговори на интерпелацију у року од 30 (тридесет) дана.

Народна скупштина расправља и гласа о одговору који су на интерпелацију поднели Влада или члан Владе коме је интерпелација упућена.

Изгласавањем прихватања одговора Народна скупштина наставља да ради по усвојеном дневном реду.

Ако Народна скупштина гласањем не прихвати одговор Владе или члана Владе, приступиће се гласању о неповерењу Влади или члану Владе, уколико претходно, по неприхватању одговора на интерпелацију, председник Владе, односно члан Владе не поднесе оставку.

О питању које је било предмет интерпелације не може се поново расправљати пре истека рока од 90 дана.

Гласање о неповерењу Влади или члану Владе

Члан 145.

(Усавршен Члан 130 садашњег Устава)

Гласање о неповерењу Влади или поједином члану Владе се спроводи на затев председника Србије, једне трећине од укупног броја народних посланика, или најмање 150 000 (сто педесет хиљада) бирача Србије..

Предлог за гласање о неповерењу Влади или о поједином члану Владе Народна скупштина разматра на првој наредној седници, а најраније пет дана по подношењу предлога. Након окончања расправе приступа се гласању о предлогу.

Народна скупштина је прихватила предлог за изгласавање неповерења Влади или члану Владе ако је за њега гласало више од половине од свих народних посланика.

Ако Народна скупштина изгласа неповерење Влади, председник Србије је дужан да покрене поступак за избор нове Владе. Ако Народна скупштина не изабере нову Владу у року од 30 дана од изгласавања неповерења, председник Републике је дужан да распусти Народну скупштину и распише изборе.

Ако Народна скупштина изгласа неповерење члану Владе, председник Владе је дужан да покрене поступак за избор новог члана Владе, у складу са законом.

Ако Влади или члану Владе не буде изгласано неповерење, потписници предлога не могу поднети нови предлог за гласање о неповерењу пре истека рока од 180 дана.

Гласање о поверењу Влади

Члан 146.

(Усавршен Члан 131 садашњег Устава)

Влада може затражити гласање о свом поверењу.

Предлог за гласање о поверењу Влади може се, на захтев Владе, разматрати и на седници Народне скупштине која је у току, а ако Влада није поднела такав захтев, предлог се разматра на првој наредној седници, а најраније пет дана од његовог подношења. Након окончања расправе приступа се гласању о предлогу.

Народна скупштина је прихватила предлог за изгласавање поверења Влади ако је за њега гласало више од половине од свих народних посланика.

Ако Народна скупштина не изгласа поверење Влади, Влади престаје мандат, а председник Србије је дужан да покрене поступак за избор нове Владе. Ако Народна скупштина не изабере нову Владу у року од 30 дана од дана неизгласавања поверења, председник Србије је дужан да распусти Народну скупштину и распише изборе.

Оставка председника Владе

Члан 147.

(Усавршен Члан 132 садашњег Устава)

Председник Владе може поднети оставку Народној скупштини.

Председник Владе оставку подноси председнику Народне скупштине и истовремено о њој обавештава председника Србије. Народна скупштина на својој наредној седници констатује оставку председника Владе.

Влади престаје мандат даном констатације оставке председника Владе.

Када Народна скупштина констатује оставку председника Владе, председник Србије је дужан да покрене поступак за избор нове Владе. Ако Народна скупштина не изабере нову Владу у року од 30 дана од дана констатације оставке председника Владе, председник Србије је дужан да распусти Народну скупштину и распише изборе.

Оставка и разрешење члана Владе

Члан 148.

(Члан 133 садашњег Устава)

Члан Владе може поднети оставку председнику Владе.

Председник Владе доставља оставку члана Владе председнику Народне скупштине, а Народна скупштина на првој наредној седници констатује оставку.

Председник Владе може предложити Народној скупштини разрешење појединог члана Владе. Народна скупштина разматра и гласа о предлогу за разрешење члана Владе на првој наредној седници.

Одлука о разрешењу члана Владе донета је ако је за њу гласала већина од укупног броја народних посланика.

Члану Владе који је поднео оставку мандат престаје даном констатације оставке, а члану Владе који је разрешен, даном доношења одлуке о разрешењу.

Положај и овлашћења члана Владе који је поднео оставку или у односу на кога је поднет предлог за разрешење, до престанка мандата, уређују се законом.

Председник Владе је дужан да по престанку мандата члана Владе због доношења оставке или разрешења, у складу са законом, покрене поступак за избор новог члана Владе.

Имунитет председника и члана Владе

Члан 149.

(Усавршен Члан 134 садашњег Устава)

Председник Владе и члан Владе не одговарају за мишљење изнето на седници Владе или Народне скупштине, или за гласање на седници Владе ако оно није супротно Уставу или закону.

Председник и члан Владе уживају имунитет као народни посланик. О имунитету председника и члана Владе, одлучује Влада.

Закон о Влади

Члан 150.

(Члан 135 садашњег Устава)

О Влади се доноси закон.

5. Државна управа

Положај државне управе

Члан 151.

(Члан 136 садашњег Устава)

Државна управа је самостална, везана Уставом и законом, а за свој рад одговорна је Влади. Послове државне управе обављају министарства и други органи државне управе одређени законом.

Послови државне управе и број министарстава одређују се законом.

Унутрашње уређење министарстава и других органа државне управе и организација прописује Влада.

Поверавање јавних овлашћења и јавне службе

Члан 152.

(Усавршен Члан 137 садашњег Устава)

У интересу ефикаснијег и рационалнијег остваривања права и обавеза грађана и задовољавања њихових потреба од непосредног интереса за живот и рад, законом се може поверити области и јединици локалне самоуправе обављање одређених послова из надлежности Србије.

Поједина јавна овлашћења се могу законом поверити и предузећима, установама, организацијама и појединцима.

Јавна овлашћења се могу законом поверити и посебним органима преко којих се остварује регулаторна функција у појединим областима или делатностима.

Србија, области и јединице локалне самоуправе могу основати јавне службе.

Делатности и послови због којих се оснивају јавне службе, њихово уређење и рад прописује се законом.

6. Заштитник грађана

Члан 153.

(Члан 138 садашњег Устава)

Заштитник грађана је независан државни орган који штити права грађана и контролише рад органа државне управе, органа надлежног за правну заштиту имовинских права и интереса Србије, као и других органа и организација, предузећа и установа којима су поверена јавна овлашћења.

Заштитник грађана није овлашћен да контролише рад Народне скупштине, председника Републике, Владе, Уставног суда, судова и јавних тужилаштава.

Заштитника грађана бира и разрешава Народна скупштина, у складу са Уставом и законом. Заштитник грађана за свој рад одговара Народној скупштини.

Заштитник грађана ужива имунитет као народни посланик. О имунитету заштитника грађана одлучује Народна скупштина.

О Заштитнику грађана доноси се закон.

7. Војска Србије

Надлежност Војске Србије

Члан 154.

(Усавршен Члан 139 садашњег Устава)

Војска Србије брани Устав, уставни систем Србије, државу Србију и народ од истовременог неиспуњавања уставних обавеза Монарха и Народне скупштине и председника Србије и Владе Србије, као и од оружаног угрожавања.

Војска Србије извршава и друге мисије и задатке, у складу са Уставом, законом и начелима међународног права који регулишу употребу силе.

Војска Србије преузима управљање Србије када истовремено Влада Србије и Народна скупштина Србије и председник Србије нису у могућности или одбијају да спроведу уставни захтев

држављана Србије или када одбијају да извршавају неку од својих обавеза одређених њиховом надлежношћу.

Војска Србије је обавезна да распише и спроведе по Уставу и закону изборе за председника Србије у уставном и законском року. Ако у прва два круга не буде изабран председник Србије онда Генералштаб Војске Србије предлаже Монарху лице за председника Србије. Ако Монарх није још устоличен, или није у могућности да именује председника Србије, онда Генералштаб Војске Србије именује председника Србије.

У току војног управљања Србије све одбранбене снаге Србије су под командом Генералштаба Војске Србије.

Војно управљање Србије је тада одређено надлежностима и Владе Србије и Народне скупштине Србије и председника Србије. Оно траје до инаугурисања новог председника Србије.

Војска Србије извршава и друге дужности одређене Уставом и законом.

Састав Војске Србије

Члан 155.

(Нови Члан Устава)

Војска Србије има плаћени активан састав и резервни састав.

Активан састав чине дипломирани питомци војних школа и академија који се добровољно одлуче да буду чланови активног састава Војске Србије.

Резервни састав чине остали пунолетни мушки држављани Србије до 69 (шесдесет и девет) година старости. Они су обавезни, у складу са Уставом и законом, да испуњавају своје војне обавезе до 69. (шесдесет и девете) године старости. Обавезан војни рок за њих траје од 9 (девет) до 15 (петнаест) месеци непрекидно. Извршава се до 28. (двадесет и осме) године старости ако у тренутку ступања на снагу овог Устава војни обвезник нема 28. (двадесет и осам) година старости. Сви остали мушки држављани Србије, који нису одслужили војни рок, постају припадници резервног састава Војске Србије.

Употреба Војске Србије ван граница

Члан 156.

(Усавршен Члан 140 садашњег Устава)

Војска Србије се може употребити ван граница Републике Србије, ако Србија није угрожена, само по одлуци Народне скупштине Републике Србије, а на основу сагласности председника Србије и и Монарха.

Контрола над Војском Србије

Члан 157.

(Усавршен Члан 141 садашњег Устава)

Војска Србије је под контролом Монарха Србије, председника Србије и Народне скупштине. О Војсци Србије се доноси закон.

ШЕСТИ ДЕО

СУДСТВО И ТУЖИЛАШТВО

1. Начела судства

Статус суда

Члан 158.

(Усавршен Члан 142 садашњег Устава)

Судска власт је јединствена на територији Србије.

Судови су самостални и независни у свом раду и суде на основу Устава, закона и других општих аката, када је то предвиђено законом, општеприхваћених правила међународног права и потврђених међународних уговора.

Расправљање пред судом је јавно и може се ограничити само у складу с Уставом.

У суђењу учествују судије и судије поротници, на начин утврђен законом.

Законом се може прописати да у одређеним судовима и у одређеним стварима суде само судије.

Суд суди у већу, а законом се може предвидети да у одређеним стварима суди судија појединац.

Један судија може да буде члан само једног суда.

Суд и судија за свој рад одговарају Народној скупштини и држављанима Србије.

Судске одлуке

Члан 159.

(Члан 145 садашњег Устава)

Судске одлуке се доносе у име народа.

Судске одлуке се заснивају на Уставу, закону, потврђеном међународном уговору и пропису донетом на основу закона.

Судске одлуке су обавезне за све и не могу бити предмет вансудске контроле.

Судску одлуку може преиспитивати само надлежни суд, у законом прописаном поступку.

Помиловањем или амнестијом изречена казна може се, без судске одлуке, опростити у целини или делимично.

Сталност судијске функције

Члан 160.

(Члан 146 садашњег Устава)

Судијска функција је стална.

Изузетно, лице које се први пут бира за судију бира се на три године.

Избор судија

Члан 161.

(Члан 147 садашњег Устава)

Народна скупштина, на предлог Високог савета судства, бира за судију лице које се први пут бира на судијску функцију.

Мандат судији који је први пут изабран на судијску функцију траје три године.

Високи савет судства, у складу са законом, бира судије, осим судије Народног суда, за трајно обављање судијске функције, у истом или другом суду.

Престанак судијске функције

Члан 162.

(Члан 148 садашњег Устава)

Судији престаје судијска функција на његов захтев, наступањем законом прописаних услова или разрешењем из законом предвиђених разлога, као и ако не буде изабран на сталну функцију.

Одлуку о престанку судијске функције доноси Високи савет судства. Против ове одлуке судија има право жалбе Уставном суду. Изјављена жалба искључује право на подношење Уставне жалбе.

Поступак, основи и разлози за престанак судијске функције, као и разлози за разрешење од дужности председника суда, уређују се законом.

Независност судије

Члан 163.

(Члан 149 садашњег Устава)

Судија је у вршењу судијске функције независан и потчињен само Уставу и закону.

Сваки утицај на судију у вршењу судијске функције у складу с Уставом и законом је строго забрањен и предсавља дело против државе и народа.

Непреместивост судије

Члан 164.

(Члан 150 садашњег Устава)

Судија има право да врши судијску функцију у суду за који је изабран и само уз своју сагласност може бити премештен или упућен у други суд.

У случају укидања суда или претежног дела надлежности суда за који је изабран, судија изузетно може без своје сагласности бити трајно премештен или упућен у други суд, у складу са законом.

Имунитет судије

Члан 165.

(Усавршен Члан 151 садашњег Устава)

Судија не може бити позван на одговорност за изражено мишљење или гласање приликом доношења судске одлуке, осим ако се ради о кривичном делу кршења Устава или закона од стране судије.

Судија не може бити лишен слободе у поступку покренутом због кривичног дела учињеног у обављању судијске функције без одобрења Високог савета судства.

Нespoјивост судијске функције

Члан 166.

(Члан 152 садашњег Устава)

Забрањено је политичко деловање судија.

Законом се уређује које су друге функције, послови или приватни интереси неспојиви са судијском функцијом.

2. Врсте судова

Члан 167

(Усавршен Члан 143 садашњег Устава)

Судска власт у Србији припада судовима опште и посебне надлежности.

Оснивање, организација, надлежност, уређење и састав судова уређују се законом.

Не могу се оснивати привремени, преки или ванредни судови.

Народни суд је надлежан за дело против државе и народа, за издају и велеиздају.

Врховни касациони суд је највиши суд у Србији за сва управна, парнична и кривична дела осим за противуставна дела, за противуставна и противзаконита акта, за дело против државе и народа, за издају и велеиздају.

Уставни суд је надлежан за противуставна дела и за противуставна акта.

Високи савет судства обезбеђује независност и праведност судства у складу с Уставом и законом.

Седишта Народног суда, Врховног касационог суда, Уставног суда и Високог савета судства су у Београду.

3. Високи савет судства

Положај, састав и избор

Члан 168.

(Усавршен Члан 153 садашњег Устава)

Високи савет судства је независан и самосталан орган који обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија.

Високи савет судства има 11 судија с најмање 15 (петнаест) година судијског искуства или искуства у струци.

У састав Високог савета судства улазе претходни и текући председник Народног суда, претходни и текући председник Врховног касационог суда, претходни и текући председник Уставног суда, и пет изборних чланова које бира Народна скупштина одлуком двотрећинске већине од укупног броја народних посланика у складу са Уставом и законом на основу предлога правних факултета у Србији, удружења судија Србије и удружења адвоката Србије.

Изборне чланове чине три судије са сталном судијском функцијом и два угледна и истакнута правника са најмање 15 година искуства у струци, од којих је један адвокат, а други професор правног факултета.

Председници судова не могу бити изборни чланови Високог савета судства.

Мандат чланова Високог савета судства траје пет година, осим за чланове по положају.

Члан Високог савета судства ужива имунитет као судија.

Надлежност Високог савета судства

Члан 169.

(Члан 154 садашњег Устава)

Високи савет судства обезбеђује независност и праведност судства у складу с Уставом и законом.

Високи савет судства бира и разрешава судије, осим судија Народног суда, у складу са Уставом и законом, предлаже Народној скупштини избор судија приликом првог избора на судијску функцију, предлаже Народној скупштини избор председника Врховног касационог суда и председника судова, 10 (десет) судија за судије Уставног суда, у складу са Уставом и законом, учествује у поступку за престанак функције председника Врховног касационог суда и председника судова, на начин предвиђен Уставом и законом, врши и друге послове одређене законом.

Правни лек

Члан 170.

(Усавршен Члан 155 садашњег Устава)

Против одлуке Високог савета судства може се уложити жалба Уставном суду, у случајевима прописаним Уставом и законом.

4. Народни суд

Члан 171 (Нови Члан)

Суд за дело против државе и народа, издају и велеиздају је Народни суд. Њега чине 5 (пет) судија које држављани Србије бирају по поступку за избор народног посланика.

Кандидат за судију народног суда може да буде судија с најмање 15 (петнаест) година судске праксе.

Народној скупштини кандидате за судије Народног суда могу да предложи по две судије Високи савет судства, Врховни касациони суд, Уставни суд, судијско удружење Србије и адвокатско удружење Србије, и правни факултети Србије.

Судија Народног суда се бира на период од осам година. Један судија може највише два пута узастопно да буде изабран за члана Народног суда.

Председника Народног суда бирају његови чланови за период од четири године. За председника Народног суда је изабран његов члан за кога је на тајном гласању гласала већина од укупног броја судија Народног суда. Један судија може у свом мандату само једанпут да буде председник Народног суда.

Народни суд јавно доноси одлуке, пресуде, у покренутом поступку, двотрећинском већином од укупног броја судија на тајном гласању, а на основу предлога пороте.

Порота има 51 (педесет и једног) члана. Чланови пороте су држављани Србије различитих занимања и доба старости. Чланови пороте се бирају на период од две године. Најмање трећина чланова пороте је истог пола. Чланове пороте одређује Народна скупштина одлуком две трећине од укупног броја својих чланова на тајном гласању, а на основу предлога Монарха, председника Србије, најмање једне трећине од укупног броја народних посланика и/или најмање 50 000 (педесе хиљада) држављана Србије. Идентитет чланова пороте је државна тајна и доступан је само народним посланицима који су их бирали.

Захтев за покретање судског поступка код Народног суда за издају или за велеиздају може Народном суду да поднесе Монарх, председник Србије, Народна скупштина, Влада, Генералштаб Војске Србије, Јавно тужилаштво, једна трећина од укупног броја судија Народног суда, и/или 100 000 (сто хиљада) држављана Србије. Одлуку о покретању судског поступка Народни суд доноси одлуком већине од укупног броја судија Народног суда.

5. Врховни касациони суд

Члан 172. (Члан 144 садашњег Устава)

Врховни касациони суд је највиши суд у Србији за сва противзаконита дела, парнична и кривична дела осим за противуставна дела, осим за противуставна и противзаконита акта, осим за дело против државе и народа, осим за издају и велеиздају.

Високи савет судства бира и разрешава судије Врховног касационог суда. За члана Врховног касационог суда може да буде изабран судија с 10 (десет) година судијског искуства.

Председника Врховног касационог суда, на предлог Високог савета судства и на основу става опште седнице Врховног касационог суда, бира Народна скупштина.

Председник Врховног касационог суда бира се на период од пет година и не може бити поново биран.

Председнику Врховног касационог суда престаје функција пре истека времена на које је изабран на његов захтев, наступањем законом прописаних услова за престанак судијске функције или разрешењем из законом прописаних разлога за разрешење председника суда.

Одлуку о престанку функције председника Врховног касационог суда доноси Народна

скупштина, у складу са законом, при чему одлуку о разрешењу доноси на предлог Високог савета судства.

Врховни касациони суд Србије на основу одлуке донете на његовој општој седници, предлаже 10 судија Народној скупштини за судије Уставног суда.

6. Уставни суд

Положај

Члан 173.

(Усавршен Члан 166 садашњег Устава)

Уставни суд је самосталан и независан државни орган који штити уставност и законитост и људска и мањинска права и слободе.

Одлуке и пресуде Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће.

Надлежност

Члан 174.

(Усавршен Члан 167 садашњег Устава)

- I. Уставни суд одлучује о уставности и законитости државних и службених аката уопште, а посебно о:
1. сагласности закона и других општих аката са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима,
 2. сагласности потврђених међународних уговора са Уставом,
 3. сагласности других општих аката са законом,
 4. сагласности статута и општих аката области и јединица локалне самоуправе са Уставом и законом,
 5. сагласности општих аката организација којима су поверена јавна овлашћења, политичких странака, синдиката, удружења грађана и колективних уговора са Уставом и законом.
- II. Уставни суд одлучује о надлежности тако што:
1. решава сукоб надлежности између судова и других државних органа,
 2. решава сукоб надлежности између републичких органа и обласних органа или органа јединица локалне самоуправе,
 3. решава сукоб надлежности између обласних органа и органа јединица локалне самоуправе,
 4. решава сукоб надлежности између органа различитих области или различитих јединица локалне самоуправе,
 5. одлучује о изборним споровима за које законом није одређена надлежност судова.
- III. Уставни суд одлучује о уставности и законитости деловања државних органа уопште и посебно:
1. Монарха,
 2. председника Србије,
 3. народног посланика и Народне скупштине,
 6. члана Владе и Владе.
- IV. Уставни суд одлучује о забрани рада политичке странке, синдикалне организације или удружења грађана.
Уставни суд обавља и друге послове предвиђене Уставом.

Оцена уставности и законитости

Члан 175.

(Усавршен Члан 168 садашњег Устава)

Поступак за оцену уставности и законитости могу да покрену државни органи, органи области или локалне самоуправе, најмање 25 народних посланика или 10 000 (десет хиљада) пунолетних држављана Србије. Поступак може покренути и сам Уставни суд.

Свако правно или физичко лице има право на предлагање Уставном суду да Уставни суд покрене поступак оцене уставности и законитости општег акта или деловања врховних државних органа када они повређују Устав, закон, људска права, мањинска права или слободе.

Закон или општи акт који није сагласан Уставу или закону престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у службеном гласилу.

Пресуде Уставног суда за противуставна дела и радње су коначне и извршне.

Уставни суд може, до доношења коначне одлуке или пресуде и под условима одређеним законом, обуставити извршење појединачног акта, деловања или радње предузете на основу закона или другог општег акта чију уставност или законитост оцењује.

Уставни суд може оценити сагласност закона и других општих аката са Уставом, општих аката са законом и по престанку њиховог важења, ако је поступак оцене уставности покренут најкасније у року од шест месеци од престанка њиховог важења.

Оцена уставности закона пре његовог ступања на снагу

Члан 176.

(Члан 169 садашњег Устава)

На захтев најмање једне трећине народних посланика, Уставни суд је дужан да у року од седам дана оцени уставност закона који је изгласан, а указом још није проглашен.

Ако закон буде проглашен пре доношења одлуке о уставности, Уставни суд ће наставити да поступа према захтеву, у складу са редовним поступком за оцену уставности закона.

Ако Уставни суд донесе одлуку о неуставности закона пре његовог проглашења, ова одлука ће ступити на снагу даном проглашења закона.

Поступак за оцену уставности не може бити покренут против закона чија је усклађеност са Уставом утврђена пре његовог ступања на снагу.

Уставна жалба

Члан 177.

(Члан 170 садашњег Устава)

Уставна жалба се може изјавити против појединачних аката, деловања или радњи државних органа или организација којима су поверена јавна овлашћења, а којима се повређују или ускраћују људска или мањинска права и слободе зајемчене Уставом, ако су исцрпљена или нису предвиђена друга правна средства за њихову заштиту.

Обезбеђење извршења одлуке

Члан 178.

(Усавршен Члан 171 садашњег Устава)

Свако је дужан да поштује и извршава одлуку или пресуду Уставног суда.

Уставни суд својом одлуком или пресудом уређује начин њеног извршења, када је то потребно.

Извршење одлука или пресуда Уставног суда уређује се законом.

Састав Уставног суда. Избор и именовање судија Уставног суда

Члан 179.

(Усавршен Члан 172 садашњег Устава)

Уставни суд чине 15 (петнаест) судија који се бирају и именују на девет година.

Судије Уставног суда бира Народна скупштина двотрећинском већином народних посланика између 10 (десет) судија које предложи Врховни касациони суд Србије на основу одлуке донете на његовој општој седници, 10 (десет) судија које предложи Врховни савет судства на основу одлуке донете на његовој општој седници, 4(четири) судије које предложи Државно веће тужилаца, 4(четири) судије које предложи адвокатска комора Србије и 2 (две) судије које предлаже правни факултети у Србији .

Судија Уставног суда се бира и именује међу истакнутим правницима са најмање 15 (петнаест) година судијског искуства.

Једно лице може бити бирано или именовано за судију Уставног суда највише два пута узастопно.

Судије Уставног суда из свог састава бирају председника на период од три године, тајним гласањем.

Сукоб интереса. Имуитет судија Уставног суда

Члан 180.

(Члан 173 садашњег Устава)

Судија Уставног суда не може вршити другу јавну или професионалну функцију нити посао, изузев професуре на правном факултету у Србији, у складу са законом.

Судија Уставног суда ужива имунитет као народни посланик. О његовом имунитету одлучује Уставни суд.

Престанак дужности судије Уставног суда

Члан 181.

(Усавршен Члан 174 садашњег Устава)

Судији Уставног суда дужност престаје истеком времена на које је изабран или именован, на његов захтев, кад напуни законом прописане опште услове за старосну пензију или разрешењем.

Судија Уставног суда разрешава се ако повреди забрану сукоба интереса, трајно изгуби радну способност за дужност судије Уставног суда, буде осуђен на казну затвора или за кажњиво дело које га чини недостојним дужности судије Уставног суда.

О престанку дужности судије, на захтев овлашћених предлагача за избор, односно именовање за избор судије Уставног суда, одлучује Народна Скупштина. Предлог за покретање поступка за разрешење може да поднесе и сам Уставни суд.

Начин одлучивања у Уставном суду. Закон о Уставном суду

Члан 182.

(Члан 175 садашњег Устава)

Уставни суд одлуке доноси већином гласова свих судија Уставног суда.

Одлуку да самостално покрене поступак за оцену уставности или законитости Уставни суд доноси двотрећинском већином гласова свих судија.

Уређење Уставног суда и поступак пред Уставним судом и правно дејство његових одлука, уређују се законом.

7. Јавно тужилаштво

Положај и надлежност Јавног тужилаштва

Члан 183.

(Члан 156 садашњег Устава)

Јавно тужилаштво је самосталан државни орган који гони учиниоце кривичних и других кажњивих дела и предузима мере за заштиту уставности и законитости.

Јавно тужилаштво врши своју функцију на основу Устава, закона, потврђеног међународног уговора и прописа донетог на основу Устава и закона.

Оснивање и организација Јавног тужилаштва

Члан 184.

(Усавршен Члан 157 садашњег Устава)

Оснивање, организација и надлежност јавног тужилаштва уређују се законом.

Јавно тужилаштво Србије је највише јавно тужилаштво у Србији.

Јавни тужилац Србије

Члан 185.

(Усавршен Члан 158 садашњег Устава)

Јавни тужилац Србије врши надлежност јавног тужилаштва Србије у оквиру права и дужности Србије.

Јавног тужиоца Србије, на предлог Владе, по прибављеном мишљењу надлежног одбора Народне скупштине, бира Народна скупштина.

Јавни тужилац Србије бира се на период од шест година и може бити поново биран само једанпут узастопно.

Јавном тужиоцу Србије престаје функција ако не буде поново изабран, када сам то затражи, наступањем законом прописаних услова или разрешењем из законом предвиђених разлога.

Одлуку о престанку функције јавном тужиоцу Србије доноси Народна скупштина, у складу са законом, при чему одлуку о разрешењу доноси на предлог Владе.

Јавни тужиоци и заменици јавних тужилаца

Члан 186.

(Члан 159 садашњег Устава)

Функцију јавног тужилаштва врши јавни тужилац.

Јавног тужиоца бира Народна скупштина, на предлог Владе.

Мандат јавног тужиоца траје шест година и може бити поново биран.

Заменик јавног тужиоца замењује јавног тужиоца при вршењу тужилачке функције и дужан је да поступа по његовим упутствима.

Народна скупштина, на предлог Државног већа тужилаца, бира за заменика јавног тужиоца лице које се први пут бира на ову функцију.

Мандат заменику јавног тужиоца који је први пут изабран на функцију траје три године.

Државно веће тужилаца, у складу са законом, бира заменике јавних тужилаца за трајно обављање функције, у истом или другом јавном тужилаштву.

Државно веће тужилаца одлучује и о избору заменика јавних тужилаца који су на сталној функцији у друго или више јавно тужилаштво.

Одговорност

Члан 187.

(Усавршен Члан 160 садашњег Устава)

Јавни тужилац Србије одговоран је за рад јавног тужилаштва Србије и за свој рад Народној скупштини.

Јавни тужиоци одговарају за рад јавног тужилаштва и за свој рад јавном тужиоцу Србије и Народној скупштини, а нижи јавни тужиоци и непосредно вишем јавном тужиоцу.

Заменици јавног тужиоца одговарају за свој рад јавном тужиоцу.

Престанак функције јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца

Члан 188.

(Члан 161 садашњег Устава)

Јавном тужиоцу и заменику тужиоца престаје функција на њихов захтев, наступањем законом прописаних услова или разрешењем из законом прописаних разлога. Јавном тужиоцу функција престаје и ако не буде поново изабран, а заменику јавног тужиоца, ако не буде изабран на сталну функцију.

Одлуку о престанку функције јавног тужиоца, у складу са законом доноси Народна скупштина, при чему одлуку о разрешењу доноси на предлог Владе.

Одлуку о престанку функције заменика јавног тужиоца, у складу са законом, доноси Државно веће тужилаца.

Против одлуке о престанку функције јавни тужилац и заменик јавног тужиоца могу уложити жалбу Уставном суду. Изјављена жалба искључује право на подношење уставне жалбе. Поступак, основи и разлози за престанак функције јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца, уређују се законом.

Имунитет јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца

Члан 189.

(Члан 162 садашњег Устава)

Јавни тужилац и заменик јавног тужиоца не могу бити позвани на одговорност за изражено мишљење у вршењу тужилачке функције, осим ако се ради о кривичном делу кршења закона од стране јавног тужиоца, односно заменика јавног тужиоца.

Јавни тужилац, односно заменик јавног тужиоца не може бити лишен слободе у поступку покренутом због кривичног дела учињеног у вршењу тужилачке функције, односно службе, без одобрења надлежног одбора Народне скупштине.

Нespoјивост тужилачке функције

Члан 190.

(Члан 163 садашњег Устава)

Забрањено је политичко деловање јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца.

Законом се уређује које су друге функције, послови или приватни интереси неспојиви са тужилачком функцијом.

Положај, састав и избор Државног већа тужилаца

Члан 191.

(Усавршен Члан 164 садашњег Устава)

Државно веће тужилаца је самосталан орган који обезбеђује и гарантује самосталност јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца у складу са Уставом.

Државно веће тужилаца има 11 чланова.

У састав Државног већа тужилаца улазе јавни тужилац Србије, министар надлежан за правосуђе и председник надлежног одбора Народне скупштине, као чланови по положају и осам изборних чланова које бира Народна скупштина, у складу са законом.

Изборне чланове чине шест јавних тужилаца или заменика јавних тужилаца са сталном функцијом и два угледна и истакнута правника са најмање 15 година искуства у струци, од којих је један адвокат, а други професор правног факултета.

Мандат чланова Државног већа тужилаца траје пет година, осим за чланове по положају.

Члан Државног већа тужилаца ужива имунитет као јавни тужилац.

Надлежност Државног већа тужилаца

Члан 192.

(Члан 165 садашњег Устава)

Државно веће тужилаца предлаже Народној скупштини кандидате за први избор за заменика јавног тужиоца и 4 (четири) судије за судије Уставног суда, бира заменике јавних тужилаца за трајно обављање функције заменика јавног тужиоца, бира заменике јавних тужилаца који су на сталној функцији за заменике јавног тужиоца у другом јавном тужилаштву, одлучује у поступку за престанак функције заменика јавних тужилаца, на начин предвиђен Уставом и законом, врши и друге послове одређене законом.

СЕДМИ ДЕО

ТЕРИТОРИЈАЛНО УРЕЂЕЊЕ

1. Обласна и локална самоуправа

Појам

Члан 193.

(Усавршен Члан 176 садашњег Устава)

Држављани Србије имају право на обласну и локалну самоуправу, које остварују непосредно или преко својих слободно изабраних представника.

Области и јединице локалне самоуправе имају статус правних лица.

Разграничење надлежности

Члан 194.

(Усавршен Члан 177 садашњег Устава)

Јединице локалне самоуправе надлежне су у питањима која се, на сврсисходан начин, могу остваривати унутар јединице локалне самоуправе, а области у питањима која се, на сврсисходан начин, могу остваривати унутар области, уз сагласност Народне скупштине.

Која су питања од опште државног, обласног и локалног значаја одређује се Уставом и законом.

Поверавање надлежности

Члан 195.

(Усавршен Члан 178 садашњег Устава)

Србија може, у складу с Уставом, законом поверити областима и јединицама локалне самоуправе поједина питања из своје надлежности на одређено или неодређено време.

Област може одлуком поверити јединицама локалне самоуправе поједина питања из своје надлежности на одређено или неодређено време.

Средства за вршење поверених надлежности обезбеђује Србија или област, зависно од тога ко је поверио надлежности.

Права и обавезе области и јединица локалне самоуправе и овлашћења Србије и области у надзору над вршењем поверених надлежности уређују се законом у складу с Уставом.

Право на самостално уређивање органа

Члан 196.

(Усавршен Члан 179 садашњег Устава)

Области, у складу са Уставом, законом и статутом области, а јединице локалне самоуправе, у складу са Уставом и законом, самостално прописују уређење и надлежност својих органа и јавних служби.

Скупштина области и јединице локалне самоуправе

Члан 197.

(Усавршен Члан 180 садашњег Устава)

Скупштина је највиши орган области и јединице локалне самоуправе.

Скупштину области чине посланици, а скупштину јединице локалне самоуправе одборници.

Посланици и одборници бирају се на период од четири године, на непосредним изборима тајним гласањем у складу са Уставом и законом.

Сарадња области и јединица локалне самоуправе

Члан 198.

(Усавршен Члан 181 садашњег Устава)

Области и јединице локалне самоуправе сарађују са одговарајућим територијалним заједницама и јединицама локалне самоуправе других држава, у оквиру спољне политике Србије, уз поштовање Устава и закона Србије. Супротно деловање је дело против државе и народа.

2. Области

Појам, оснивање и територија области

Члан 199.

(Усавршен Члан 182 садашњег Устава)

Области су територијалне заједнице основане Уставом, у којима грађани остварују право на обласну управу.

Србија има следећих 16 (шеснаест) области (срезове, округе) засноване на географској подели: Бачка с центром у Новом Саду, Банат с центром у Зрењанину, Срем с центром у Сремској Митровици, територија Београда с центром у Београду, Посавина и Подриње с центром у Шапцу, Влашичка област с центром у Ваљево, Шумадија с центром у Крагујевцу, Тимочка Крајина с центром у Неготину, Златиборско-Драгачевска-Пештерска област с центром у Ужицу, Жупска област с центром у Краљеву, Озренско-Старо планинска област с центром у Кљажевцу, Рашка и Копаоничка област с центром у Рашкој, Суво планинска - Широко планинска област с центром у Нишу, Врденичка област с центром у Врању, Косово с центром у Косовској Митровици и Метохија с центром у Приштини.

Пунолетни држављани Србије стално настањени у једној области могу обласним референдумом да изаберу други административни центар области од напред одређеног.

Нове области се могу оснивати, а већ основане укидати, раздвајати или спајати по поступку предвиђеном за промену Устава. Предлог за оснивање нових, раздвајање или укидање, односно спајање постојећих области утврђују на обласном референдуму држављани Србије стално настањени у тој области, у складу са Уставом и законом.

Територија области и њена географска међа могу да се мењају само на основу одлуке изражене на референдуму свих држављана Србије, у складу са Уставом и законом.

Надлежност области

Члан 200.

(Усавршен Члан 183 садашњег Устава)

Области, у складу са Уставом, законом и својим статутом, уређују надлежност, избор, организацију и рад органа и служби које оснивају.

Области, у складу са Уставом и законом, уређују питања од обласног значаја за:

1. просторно планирање и развој,
2. пољопривреду, водопривреду, шумарство, лов, риболов, туризам, угоститељство, бање и лечилишта, заштиту животне средине, индустрију и занатство, друмски, речни и железнички саобраћај и уређивање путева, приређивање сајмова и других привредних манифестација,
3. просвету, спорт, културу, здравствену и социјалну заштиту и јавно информисање на обласном нивоу.

Области се старају о остваривању слобода, људских и мањинских права, у складу са Уставом и законом.

Области предлажу Народној скупштини симболе области и начин њиховог коришћења.

Области управљају обласном имовином на начин предвиђен Уставом и законом.

Области, у складу са Уставом и законом, имају изворне приходе, обезбеђују средства јединицама локалне самоуправе за обављање поверених послова, доносе свој буџет и завршни рачун.

Финансије области

Члан 201.

(Усавршен Члан 184 садашњег Устава)

Област има изворне приходе којима финансира своје надлежности.

Врсте и висина изворних прихода области одређују се законом.

Законом се одређује, у складу с Уставом, учешће области у делу прихода Србије.

Правни акти области

Члан 202.

(Усавршен Члан 185 садашњег Устава)

Највиши правни акт области је статут.

Статут области доноси њена скупштина, уз претходну сагласност Народне скупштине.

О питањима из своје надлежности област доноси одлуке и друга општа акта.

Надзор над радом органа власти

Члан 203.

(Усавршен Члан 186 садашњег Устава)

Председник Србије, Народна скупштина, Влада или 10 000 (десет хиљада) држављана Србије могу пред Уставним судом покренути поступак за оцену уставности или законитости одлуке власти, пре њеног ступања на снагу. У том случају, Уставни суд може, до доношења своје одлуке, одложити ступање на снагу оспорене одлуке власти.

Заштита обласне управе

Члан 204.

(Усавршен Члан 187 садашњег Устава)

Орган одређен статутом власти има право жалбе Уставном суду ако се појединачним актом или радњом државног органа или органа јединице локалне самоуправе онемогућава вршење надлежности власти.

Орган одређен статутом власти може покренути поступак за оцену уставности или законитости закона и другог општег акта Србије или општег акта јединице локалне самоуправе којим се повређује право на обласну управу.

3. Локална самоуправа

Основне одредбе

Члан 205.

(Усавршен Члан 188 садашњег Устава)

Јединице локалне самоуправе су општине и градови.

Територија и седиште јединице локалне самоуправе одређује се законом.

Оснивању, укидању и промени територије јединице локалне самоуправе претходи референдум на територији те јединице локалне самоуправе.

Послови јединице локалне самоуправе финансирају се из изворних прихода јединице локалне самоуправе, буџета Србије, у складу са законом, и буџета власти, када је област поверила јединицама локалне самоуправе обављање послова из своје надлежности, у складу са одлуком скупштине власти.

Положај јединица локалне самоуправе

Члан 206.

(Усавршен Члан 189 садашњег Устава)

Општине се оснивају и укидају законом.

Град се оснива законом, у складу са критеријумима предвиђеним законом којим се уређује локална самоуправа.

Град има надлежности које су Уставом поверене општини, а законом му се могу поверити и друге надлежности.

Статутом града може се предвидети да се на територији града образују две или више градских општина. Статутом града се уређују послови из надлежности града које врше градске општине.

Положај града Београда, главног града и престонице Србије, уређује се законом о главном граду и престоници, и статутом града Београда. Град Београд има надлежности које су Уставом и законом поверене општини и граду, а законом о главном граду и престоници могу му се поверити и друге надлежности.

Надлежност општине

Члан 207.

(Члан 190 садашњег Устава)

Општина, преко својих органа, у складу са законом:

1. уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности,
2. уређује и обезбеђује коришћење грађевинског земљишта и пословног простора,
3. стара се о изградњи, реконструкцији, одржавању и коришћењу локалних путева и улица других јавних објеката од општинског значаја; уређује и обезбеђује локални превоз,
4. стара се о задовољавању потреба грађана у области просвете, културе, здравствене и социјалне заштите, дечије заштите, спорта и физичке културе,
5. стара се о чистоћи и зеленилу на својој територији,
6. стара се о развоју и унапређењу туризма, занатства, угоститељства и трговине,
7. стара се о заштити животне средине, заштити од елементарних и других непогода; заштити културних добара од значаја за општину,
8. стара се заштити, унапређењу и коришћењу пољопривредног земљишта,
9. обавља и друге послове одређене законом.

Општина самостално, у складу са законом, доноси свој буџет и завршни рачун, урбанистички план и програм развоја општине, утврђује симболе општине и њихову употребу.

Општина се стара о остваривању, заштити и унапређењу људских и мањинских права, као и о јавном информисању у општини.

Општина самостално управља општинском имовином, у складу са законом.

Општина, у складу са законом, прописује прекршаје за повреде општинских прописа.

Правни акти и органи општине

Члан 208.

(Усавршен Члан 191 садашњег Устава)

Највиши правни акт општине је статут. Статут доноси скупштина општине.

Скупштина општине доноси опште акте из своје надлежности, усваја буџет и завршни рачун општине, доноси план развоја и просторни план општине, расписује општински референдум и врши друге послове одређене законом и статутом.

Органи општине су скупштина општине и други органи одређени статутом, у складу са законом.

Скупштина општине одлучује о избору извршних органа општине, у складу са законом и статутом.

Избор извршних органа града и града и престонице Београда уређује се законом.

Надзор над радом општине

Члан 209.

(Усавршен Члан 192 садашњег Устава)

Влада је дужна да обустави од извршења општи акт општине за који сматра да није сагласан Уставу или закону и да у року од пет дана покрене поступак за оцењивање његове уставности или законитости.

Влада може, под условима одређеним законом, распустити скупштину општине.

Истовремено са распуштањем скупштине општине, Влада именује привремени орган који обавља послове из надлежности скупштине, водећи рачуна о политичком и националном саставу распуштене скупштине општине.

Заштита локалне самоуправе

Члан 210.

(Усавршен Члан 193 садашњег Устава)

Орган одређен статутом општине има право жалбе Уставном суду ако се појединачним актом или радњом државног органа или органа јединице локалне самоуправе онемогућава вршење надлежности општине.

Орган одређен статутом општине може да покрене поступак за оцену уставности или законитости закона и другог општег акта Србије или области којим се повређује право на локалну самоуправу.

ОСМИ ДЕО

УСТАВНОСТ И ЗАКОНИТОСТ

Хијерархија домаћих и међународних општих правних аката

Члан 211.

(Усавршен Члан 194 садашњег Устава)

Правни поредак Србије је јединствен.

Устав је највиши правни акт Србије.

Сви закони и други општи акти донети у Србији морају бити сагласни са Уставом. У супротном су ништавни и неважећи.

Потврђени међународни уговори и општеприхваћена правила међународног права део су правног поретка Србије. Међународни уговори не смеју бити потврђени ако су у супротности са Уставом Србије. У супротном се чини кривично дело против државе и народа.

Закони и други општи акти донети у Србији не смеју бити у супротности са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права.

Хијерархија домаћих општих правних аката

Члан 212.

(Усавршен Члан 195 садашњег Устава)

Правни систем Србије је јединствен.

Устав је темељни и највиши правни акт Србије.

Сви закони морају бити донети на основу Устава и бити сагласни с Уставом.

Сви подзаконски општи акти Србије, општи акти организација којима су поверена јавна овлашћења, политичких странака, синдиката и удружења грађана и колективни уговори морају бити сагласни Уставу и закону.

Статути, одлуке и сви други општи акти области и јединица локалне самоуправе морају бити сагласни са Уставом и законом.

Сви општи акти области и јединица локалне самоуправе морају бити сагласни њиховим статутима.

Објављивање закона и других општих аката**Члан 213.**

(Усавршен Члан 196 садашњег Устава)

Закони и сви други општи акти, објављују се пре ступања на снагу.

Устав, закони и подзаконски општи акти Србије објављују се у службеном гласилу Србије, а статути, одлуке и други општи акти области, објављују се у обласном службеном гласилу.

Статути и општи акти јединица локалне самоуправе, објављују се у локалним службеним гласилима.

Закони и други општи акти ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања и могу да ступе на снагу раније само ако за то постоје нарочито оправдани разлози, утврђени приликом њиховог доношења.

Забрана повратног дејства закона и других општих аката**Члан 214.**

(Члан 197 садашњег Устава)

Закони и сви други општи акти не могу имати повратно дејство.

Изузетно, само поједине одредбе закона могу имати повратно дејство, ако то налаже општи интерес утврђен при доношењу закона.

Одредба кривичног закона може имати повратно дејство само ако је блажа за учиниоца кривичног дела.

Законитост управе**Члан 215.**

(Усавршен Члан 198 садашњег Устава)

Појединачни акти и радње државних органа, организација којима су поверена јавна овлашћења, органа области и јединица локалне самоуправе, морају бити засновани на Уставу и закону.

Законитост коначних појединачних аката којима се одлучује о праву, обавези или на закону заснованом интересу подлеже преиспитивању пред судом у управном спору, ако у одређеном случају законом није предвиђена другачија судска заштита.

Језик поступка**Члан 216.**

(Усавршен Члан 199 садашњег Устава)

Сваки поступак пред судом, другим државним органом или организацијом која врши јавна овлашћења се води на Србском језику и записник о томе се саставља и утврђује на Србском језику србском ћирилицом.

Сваки држављанин Србије који није припадник националне мањине је обавезан да користи Србски језик у поступку пред судом, другим државним органом или организацијом која врши јавна овлашћења, када се решава о његовом праву или обавези.

Сваки држављанин Србије рођен после 31. децембра 1990. године, који је припадник националне мањине, је обавезан да користи Србски језик у поступку пред судом, другим државним органом или организацијом која врши јавна овлашћења, када се решава о његовом праву или обавези.

Сваки држављанин Србије рођен пре 1. јануара 1991. године који је припадник националне мањине, и сваки странац, има право да користи свој језик уз помоћ судски овлашћеног преводиоца у поступку пред судом, другим државним органом или организацијом која врши јавна овлашћења, када

се решава о његовом праву или обавези.

Помоћ судски овлашћеног преводиоца држављанину Србије или странцу који не зна Србски језик омогућава остваривање и заштиту људских и мањинских права одговарајућег лица.

Ванредно стање

Члан 217.

(Усавршен Члан 200 садашњег Устава)

Када Монарх, Председник Србије, Влада, војска Србије или други одбранбени орган Србије делује супротно Уставу онда су угрожени опстанак државе, слободе и људска права држављана Србије.

Када јавна опасност било које природе и било ког порекла угрожава опстанак државе, слободе или људска права држављана Србије, Народна скупштина, на предлог трећине од укупног броја народних посланика, Владе Србије или 50 000 (педесет хиљада) држављана Србије, уз сагласност председника Србије, проглашава ванредно стање одлуком двотрећинске већине од укупног броја народних посланика.

Одлука о ванредном стању важи најдуже 90 дана. По истеку овог рока, Народна скупштина одлуку о ванредном стању може продужити за још 90 дана, одлуком двотрећинске већине од укупног броја народних посланика.

За време ванредног стања, Народна скупштина се састаје без посебног позива и не може бити распуштена.

Проглашавајући ванредно стање Народна скупштина може прописати мере којима се одступа од Уставом зајемчених људских и мањинских права.

Кад Народна скупштина није у могућности да се састане, одлуку о проглашењу ванредног стања доносе заједно Монарх, председник Србије, председник Народне скупштине и председник Владе, под истим условима као и Народна скупштина.

Кад Народна скупштина није у могућности да се састане, мере којима се одступа од људских и мањинских права може прописати Влада уредбом, уз сагласност председника Србије.

Мере одступања од људских и мањинских права које пропише Народна скупштина или Влада важе најдуже 90 дана, а по истеку овог рока могу се обновити под истим условима.

Кад одлуку о ванредном стању није донела Народна скупштина, Народна скупштина је потврђује у року од 48 сати од њеног доношења, односно чим буде у могућности да се састане. Ако Народна скупштина не потврди ову одлуку, одлука престаје да важи завршетком прве седнице Народне скупштине одржане по проглашењу ванредног стања.

Кад мере којима се одступа од људских и мањинских права није прописала Народна скупштина, Влада је дужна да уредбу о мерама одступања од људских и мањинских права поднесе на потврду Народној скупштини у року од 48 сати од њеног доношења, односно чим Народна скупштина буде у могућности да се састане. У супротном, мере одступања престају да важе 24 сата од почетка прве седнице Народне скупштине одржане по проглашењу ванредног стања.

У току ванредног стања, Монарх, председник Србије, сви чланови Владе и сви народни посланици су обавезни да буду на територији Србије с могућим путовањем ван Србије у трајању највише 120 (стодвадесет) сати у току 30 (тридесет) дана, о чему подносе извештај Народној скупштини, Монарху, председнику Србије и Влади у року од 48 сати по свом повратку у Србију. У супротном прекршилац чини кривични прекршај издајства народа и државе.

Ратно стање

Члан 218.

(Усавршен Члан 201 садашњег Устава)

Ратно стање настаје када оружана сила, без обзира у чијој организацији и под чијим руководством, настоји да насилно угрози независност, суверенитет или границе Србије, да угрози људска права и слободе држављана Србије, да промени или стави ван снаге Устав Србије или неки

његов део, да покори Србију, да уведе окупацију Србије, да uklони Монарха, Династију, председника Србије, Владу или Народну скупштину, да под своју команду стави Војску Србије.

Ратно стање проглашава, на предлог тећине од укупног броја народних посланика, Владе Србије, Генералштаба Војске Србије или 150 000 (сто педесет) хиљада држављана Србије, Народна скупштина одлуком двотрећинске већине од укупног броја народних посланика, на основу две сагласности добијене од Монарха, председника Србије или председника Владе Србије.

Кад Народна скупштина није у могућности да се састане, одлуку о проглашењу ратног стања доносе, на основу мишљења Генералштаба Војске Србије, већином гласова Монарх, председник Србије, председник Народне скупштине, председник Владе и председник Уставног суда.

Проглашавајући ратно стање Народна скупштина може прописати мере којима се одступа од Уставом зајемчених људских и мањинских права.

Кад Народна скупштина не може да се састане, мере одступања од Уставом зајемчених људских и мањинских права заједно утврђују већином гласова Монарх Србије, председник Србије, председник Народне скупштине, председник Владе Србије и председник Уставног суда.

Све мере прописане у периоду ратног стања потврђује Народна скупштина кад буде у могућности да се састане.

У току ратног стања, Монарх, председник Србије, сви чланови Владе, сви народни посланици, и председник Уставног суда су обавезни да буду на територији Србије с могућим путовањем ван Србије у трајању највише 120 (стодвадесет) сати у току 60 (шесдесет) дана, о чему подносе извештај Народној скупштини, Монарху, председнику Србије, Влади и Уставном суду у року од 48 (четрдесет и осам) сати по свом повратку у Србију. У супротном прекршилац чини кривични прекршај велеиздаје народа и државе.

Одступања од људских и мањинских права у ванредном и ратном стању

Члан 219.

(Члан 202 садашњег Устава)

По проглашењу ванредног или ратног стања, дозвољена су одступања од људских и мањинских права зајемчених Уставом, и то само у обиму у којем је то неопходно.

Мере одступања не смеју да доведу до разликовања на основу расе, пола, језика, вероисповести, националне припадности или друштвеног порекла.

Мере одступања од људских и мањинских права престају да важе престанком ванредног или ратног стања.

Мере одступања ни у ком случају нису дозвољене у погледу права зајемчених чл. 41, 42, 43, 44, 46, 52, 56, 54, 56, 58, 81 и 87. Устава.

ДЕВЕТИ ДЕО

ПРОМЕНА УСТАВА

Предлог за промену Устава и усвајање промене Устава

Члан 220.

(Усавршен Члан 203 садашњег Устава)

Предлог за промену Устава може Народној скупштини поднети најмање једна трећина од укупног броја народних посланика, председник Србије, Влада и најмање 100.000 (сто хиљада) држављана Србије.

О предлогу за промену Устава одлучује Народна скупштина, на основу сагласности Монарха

Србије.

Предлог за промену Устава усваја се двотрећинском већином од укупног броја народних посланика.

Ако не буде постигнута потребна већина, промени Устава по питањима садржаним у поднетом предлогу који није усвојен, не може се приступити у наредних годину дана.

Ако Народна скупштина усвоји предлог за промену Устава, приступа се изради, односно разматрању промене Устава и утврђивању текста предлога (акта) о изменама Устава или новог Устава.

Народна скупштина усваја акт о промени Устава двотрећинском већином од укупног броја народних посланика и износи га, најкасније у року од 60 дана од дана усвајања, држављанима Србије да на референдуму одлуче о њему.

Предложена промена Устава је усвојена ако је за њу на референдуму гласало више од 60% (шесдесет процената) од укупног броја бирача.

Акт о промени Устава који је потврђен на референдуму ступа на снагу када га прогласи Народна скупштина. Народна скупштина је дужна да га прогласи у току 30 дана од одржаног референдума.

Забрана промене Устава

Члан 221.

(Члан 204 садашњег Устава)

Устав не може бити промењен за време ратног или ванредног стања.

Уставни закон

Члан 222.

(Члан 205 садашњег Устава)

За спровођење промене Устава доноси се уставни закон у складу с Уставом.

Уставни закон се доноси двотрећинском већином од укупног броја народних посланика.

ДЕСЕТИ ДЕО

ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 223.

(Члан 206 садашњег Устава)

Овај Устав ступа на снагу даном проглашења у Народној скупштини. Његовим ступањем на снагу престају да важи Устав Републике Србије од 8. новембра 2006. године и Уставни закон за спровођење Устава Републике Србије од 10. новембра 2006. године.

Сви остали закони и подзаконски акти који нису сагласни с овим Уставом Србије престају да важе 150 (стопедесет) дана од дана ступања овог Устава на снагу.

ПОТПИСИВАЊЕ ПРЕДЛОГА УСТАВА СРБИЈЕ

*За Србски народ и србске пријатеље у Србији и ван ње,
за слободну, самосталну, сједињену, солидарну, богату и лепу
Србију*

ПОТПИСНИЦИ САСТАВЉАЧИ ПРЕДЛОГА УСТАВА СРБИЈЕ

1. Др. Љубомир Т. Грујић, координатор у састављању и потписник овог предлога Устава Србије, Цона Кенедија 31/15, 11070, Београд.
2. Др Благоје Ристовић, учесник у састављању и потписник овог предлога Устава Србије, Јурија Гагарина 102/VI, стан 26, Нови Београд.
3. Душан М. Стојановић, Дипл. Инж, и Дипл. Економиста, Саветник за "Mainframe Host" системе и програме за ИБМ, СИМЕНС и УНИВАК рачунаре, за економију и макроекономију мултинационалних компанија, учесник у састављању и потписник овог предлога Устава Србије, Корзо 9, 24101 Суботица.

ПОТПИСНИЦИ И ПОТПИСНИЦЕ**ПРЕДЛОГА УСТАВА СРБИЈЕ**

Ми, потписници и потписнице, држављани и држављанке Републике Србије, подносимо Народној скупштини предлог Устава Србије као усавршени Устав Републике Србије. Наши потписи и наши лични подаци следе (обавезни лични подаци су: Име Презиме, име улице и број, име места и државе сталног боравка ако није Србија, а по личној вољи и звање, титула, занимање, професионални статус). Списак потписника се доставља само Народној скупштини.